

Regională
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

**In acest număr
semnează:**

Veac nou

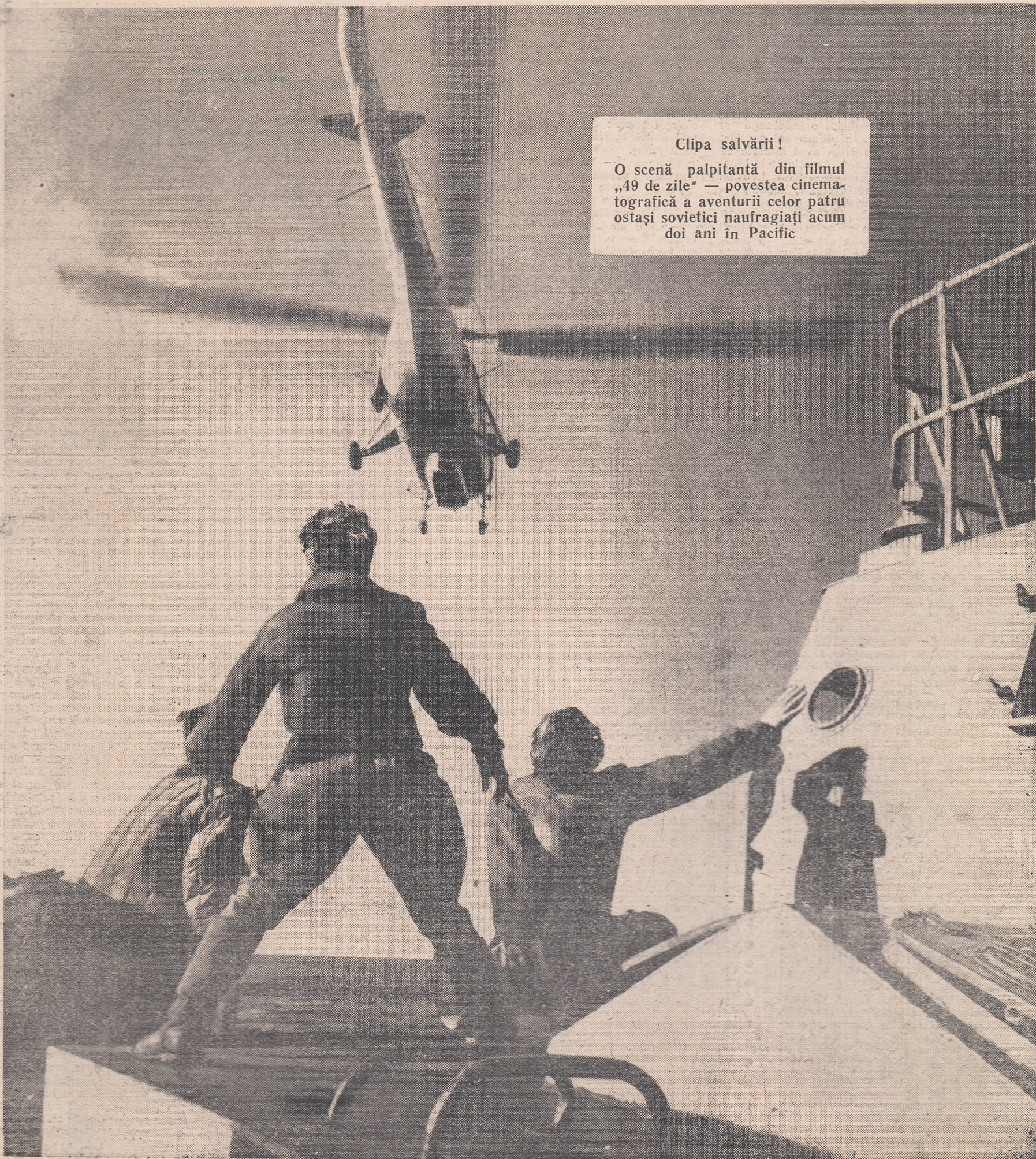
ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

- GEORGE BĂLAN
- CONSTANTIN BECA
- LUCIA DEMETRIUS
- B. ELVIN
- CONSTANTIN PETCU
- AL. STARK
- HARALAMB ZINCĂ

14 (890)

Anul XVIII
6 aprilie 1962
12 pagini, 1 leu

V

Clipa salvării!

O scenă palpitantă din filmul „49 de zile” — povestea cinematografică a aventurii celor patru ostași sovietici naufragiați acum doi ani în Pacific

PENTRU A OPTA OARA IN U. R. S. S.

De vorbă
cu baritonul

Ladislau Konya

Intors din Uniunea Sovietică unde a făcut un turneu de o lună de zile, baritonul Ladislau Konya a intrat iar în iureșul repetițiilor cu rolul lui Valentin din opera „Faust” de Gounod. L-am întâlnit în pauza unei repetiții, în ajunul spectacolului. A acceptat cu plăcere să reconstituie itinerariul turneului, ale cărui impresii sînt încă proaspete în amintirea artistului.

— Fiecare turneu în Uniunea Sovietică este pentru mine o adevărată sărbătoare, cu toate că de fiecare dată îmi solicită o îndelungă și foarte serioasă pregătire. În ultimii ani am fost de opt ori în U.R.S.S. și am avut bucuria să cunosc multe orașe sovietice. Am cîntat la Moscova și Leningrad, Novosibirsk și Kiev, Lvov și Sverdlovsk, Riga și Iaroslavl ș. a. Pentru un asemenea itinerariu merită să exersezi zi și noapte, fără cruțare. Cu atît mai mari vor fi apoi satisfacțiile. Se știe ce exigent e publicul sovietic, nu numai cel din capitală. În acest domeniu, ca și în multe altele, nu se poate face o delimitare între capitală și provincie. Poporul sovietic este înzestrat cu un remarcabil simț muzical. Nu întîmplător se spune că „atunci cînd se întîlnesc trei ruși se naște un cor”. Această sensibilă percepere a muzicii cu care sînt înzestrați oamenii sovietici, căreia i se adaugă o serioasă cultură muzicală, obligă pe orice cîntăreț străin să tindă a fi la înălțime. Îmi place să revin în orașele unde am mai dat recitaluri sau am cîntat în spectacole de operă, pentru a mă autoverifica. Căci publicul sovietic este nu numai foarte exigent, dar și foarte sincer. După fiecare recital sau spectacol — și de astă dată am dat recitaluri la Moscova, Leningrad și Iaroslavl iar la Kiev am cîntat în „Evgheni Oneghin” și „Faust” — cîntăreții, oamenii de artă din localitate, își împărtășesc deschis impresiile. Atît la Moscova, cît și la Leningrad și Kiev am avut astfel bucuria să aud aprecieri elogioase cu privire la progresele pe care le-am înregistrat față de turneele trecute. Aceasta este, într-adevăr, o mare răsplătă pentru munca unui artist tînăr.

— Cu ce repertoriu v-ați prezentat de astă dată în fața publicului sovietic?

— Așa cum am amintit, în primul rînd cu un program de recitaluri — lieduri și arii din opere — în total optsprezece piese muzicale: Schubert, Schumann, Richard Strauss, Enescu, Greceaninov, Verdi, Rahmaninov ș. a. La recitaluri am fost acompaniat de maestrul Dagobert Bucholtz.

— Cum a decurs reintîlnirea cu publicul din Moscova, Leningrad și Kiev?

— Primul popas a fost la Leningrad. Am descins în plină iarnă rusească. În orașul de pe Neva gerul, aprig în acest an, era întovărășit de umezeala pătrunzătoare a cezurilor. Trebuie să mărturisesc că la început priveam cu teamă pe fereastra hotelului. Gerul și mai ales umezeala sînt dușmanii noștri, ai cîntăreților. Apoi, apropiata confruntare cu publicul m-a absorbit cu totul și pînă în seara primului recital am exersat într-una, uitînd de vreme și de primejdiile ei. Anul trecut, cîntasem pe scena Teatrului de operă și balet „Kirov”. Acum aveam să întîlnesc un alt public, publicul rafinat al concertelor, în sala Filarmonicii. A fost un examen pe care l-am trecut cu succes, judecînd după faptul că am fost solicitat să cînt încă cinci suplimente. Turneul la Leningrad mi-a oferit și fericita ocazie de a-l cunoaște personal pe David Oistrach. Intors de curînd din România, se afla la Leningrad într-un turneu concertistic, împreună cu orchestra simfonică a Filarmonicii din Moscova și dirijorul Kiril Kondrașin. Locuim la același hotel, „Europa”. Cum a aflat că sînt român, mi s-a adresat ca unui vechi prieten, mi-a împărtășit din impresiile cu care se întorsese din țara noastră, de care este literalmente îndrăgostit. O discuție cu Oistrach este pentru un artist tînăr o adevărată lecție de modestie și simplitate. Da-

vid Fiodorovici mi-a făcut deosebita cinste de a asista și la unul din recitalurile mele, și trebuie să mărturisesc că știindu-l în sală am simțit mai multă încredere în propriile-mi forțe, mai mult curaj.

— La Moscova ați cîntat pentru prima oară în sala mare de concerte a Conservatorului „Ceaikovski”. Cum au decurs recitalurile din capitala sovietică?

— Cînd am ajuns la Moscova — după concertele date la Leningrad și Iaroslavl (un oraș cu vechi tradiții artistice — aici a luat ființă primul teatru din Rusia — și cu un public îndrăgostit mai ales de muzica de operă), eram parcă mai familiarizat cu publicul sovietic, cu exigența lui dar și cu căldura incurajatoare cu care știe să-i întîmpine pe artiști. Și apoi la Moscova aveam să întîlnesc mulți prieteni. În primul rînd pe colegii mei Mazurok și Serghei Iakovenko, alături de care am participat anul trecut la concursul de canto al Festivalului „Enescu”, pe maestrul Ognivțev și Pavel Lisițian.

Alături de prieteni mi-a fost mai ușor să-mi înving tracul, să pot răspunde așteptărilor publicului. Același lucru s-a întîmplat și la Kiev, unde am revenit după trei ani de la ultimul turneu. Cîntăreții sovietici Elisaveta Ceavdar, Bella Rudenko, Nikolai Gnatiuk, Guleaev, Kondratiuk au făcut totul ca să mă simt bine, să intru cît mai firesc în atmosfera celor două spectacole. Impreună cu ei am cîntat în lung și în lat Kievul și împrejurimile, am admirat din nou arhitectura armonioasă și impunătoare a Kreșciatikului, ne-am oprit pe șantierul noilor cartiere de locuințe. La Kiev am văzut pentru prima oară, spectacolul „Soarta unui om” de Dzerjinski, o operă de un zguduitor dramatism reliefat și de o bună distribuție.

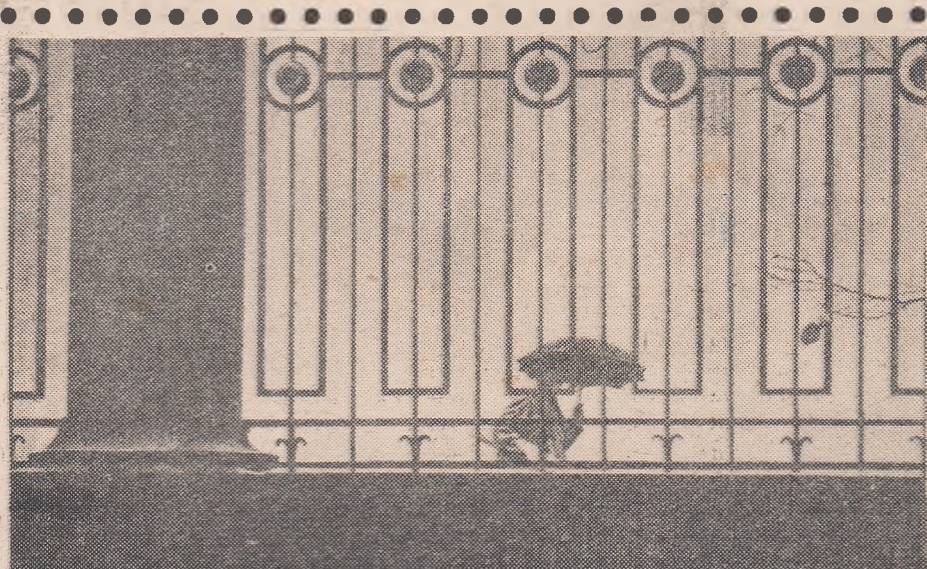
Intr-un cuvînt, și de astă dată turneul în Uniunea Sovietică mi-a dăruit mari bucurii și satisfacții.

— Pe cînd turneul următor?

— N-aș putea preciza încă. Aș dori, însă, ca viitoarea mea călătorie în U.R.S.S. să nu fie un turneu propriu zis, ci o călătorie de studii. Visez de multă vreme să mă pot „specializa”, ca să spun așa, în interpretarea unor roluri din operele rusești, făcînd stagiu pe lângă Bașoi Teatr. Sper să-mi realizez în curînd acest vis.

— Nu vă putem ura decît tradiționalul „succes”!

Maria Cosmetatos

Pe ploaie

Foto V. Iakobson

— Care vi se pare sarcina cea mai importantă a compozitorilor sovietici? Cu această întrebare începeam odăla un lung interviu cu Dmitri Șostakovici în locuința sa din Moscova.

— A scrie muzică în care să pătrundă spiritul contemporaneității noastre — a răspuns Șostakovici cu simplitatea cu care rostești o axiomă.

Un mare compozitor modern: ȘOSTAKOVICI

Succinta declarație ni se pare într-adevăr a sintetiza nu numai cerința primordială a realismului socialist, ci și esența creației celebrului compozitor.

Vibrînd intens în laja marilor evenimente ale vremii sale, puternic ancorat în realitate, Șostakovici a scris în cîntecul celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S., cea de a XII-a simfonie a sa — închinată revoluției biruitoare.

Deși închinată Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și lui Vladimir Ilici Lenin, conducătorul revoluției, Simfonia lui Șostakovici este impregnată de climatul spiritual al zilelor noastre, de grandoarea „manifestului comunist al epocii contemporane”. Este o simfonie a zorilor comunismului, o înaripată confesiune a compozitorului care cîntă marșul biruitor al poporului pe drumul construcției desfășurate a comunismului.

După aproape patru decenii de febrilă creație compozitorială, analizînd simfoniile, concertele instrumentale, muzica de cameră, ciclurile vocale — unele dintre ele monumente ale gândirii artistice din zilele noastre — muzicologul poate desprinde cu ușurință concluzia că năzuința de a reflecta prin artă sentimentele contemporanilor străbate întreaga creație simfonică șostakoviciană.

În Simfonia I-a, cu cele două prime părți pline de exuberanță tinerească, Simfonia V-a, cu celebrul motiv al căutării, — epigraf cu care debutează lucrarea și care va apare, investimintat în forme variate, în aproape toate simfoniile următoare; în Simfonia VI-a, în care cele două scherzouri par a ne spune că numai tinerețea, veselia, încrederea în viață este calea de ieșire din orice criză sufletească; în celebrele simfonii ale războiului — trescă de dimensiuni homerice închinată eroicilor luptători pentru apărarea Europei de urgia războiului; în tragica Simfonie a X-a și, în sfîrșit, în ultimele două lucrări închinare „repetiției generale” și Marelui Octombrie, simfonii în care compozitorul înlătură din orbita preocupărilor sale zbuciumul conștiinței individuale, sentimentul dominant fiind acela al eroismului tipic beethovenian, — tema centrală a creației lui Șostakovici — uriașă oglindă a evoluției omenirii în ultimele patru decenii — este lupta omului

împotriva a tot ceea ce se opune avîntului său spre lumină și frumos, spre deplină afirmare a înalțelor valori umane.

Trecerea în revistă a acestor simfonii ne permite astfel să vorbim, printr-o analogie dramatică, despre un erou șostakovician, adînc implîntat în societatea noastră, un erou cu înaintate trăsături morale, cu fizionomie ce se conturează în coordonatele vieții în care acționează, în care militează pentru triumful marilor idealuri ale comunismului.

Conștient că muzica sa trebuie să fie imaginea omului modern, cu sensibilitatea sa ascuțită, cu ritmul său trepidant de viață, Șostakovici și-a asimilat toate acele cuceriri ale tehnicii contemporane care puteau spori tensiunea expresivă a limbajului său. Trebuie subliniat în același timp faptul că, permeabil tuturor înnoirilor, Șostakovici a rămas fidel marilor principii ale tradițiilor clasice.

Caracterul individual al dramei eroului șostakovician nu are nimic de-a face cu reproșul de individualism pe care unii l-au adus compozitorului. Problemele eroului șostakovician sînt frămîntări individuale dar ele generalizează mari probleme de conștiință ale omului contemporan. De aici rezultă de altfel specificul forței etice a lucrărilor lui Șostakovici.

Majoritatea lucrărilor compozitorilor sovietici poartă indiciul conștiinței etice superioare a omului și artistului sovietic care are deplină încredere în viață și colectiv, în puterea omenirii de a făuri milenarele sale năzuinți de fericire. Noblețea etică a operei lui Șostakovici constă în aceea că aproape niciodată trumusețea aspirațiilor eroului său nu este zdrobită, că acesta rezistă forțelor dezlănțuite împotriva-i. Chiar dacă concluzia etică pozitivă nu este în mod didactic declarată de Șostakovici, forța etică a creației sale este indiscutabilă. Din simfoniile sale se degajă o concepție profund umanistă asupra vieții.

Dmitri Șostakovici lucrează cu febrilitate. Iubitorii de muzică așteaptă cu justificată nerăbdare noile sale creații — epopei ale contemporaneității.

George Bălan

nouă mare putere pe piața petrolului

O In Uniunea Sovietică se extrage astăzi în mai puțin de trei săptămîni o cantitate egală de petrol cu aceea extrasă într-un an în Rusia țaristă. In cursul anului trecut, U.R.S.S. a depășit și Venezuela — una din cele mai mari țări producătoare de petrol, situîndu-se acum pe locul al doilea în lume. In 1961 extracția de țitei s-a ridicat în U.R.S.S. la 166 de milioane de tone, întrecînd cu 5 milioane de tone prevederile planificate pentru cel de al treilea an al septenaliului. Anul acesta, planul prevede un nou spor al extracției de peste 19 milioane tone.

Un uriaș salt în creșterea extracției „aurului negru“ s-a produs încă din primii doi ani ai actualului septenal. Sporul de extracție obținut în 1959—1960 s-a ridicat la aproximativ 35 de milioane de tone de țitei, ceea ce echivalează cu aproape întreaga producție a anului 1950. In aceeași perioadă, extracția de țitei din Statele Unite a crescut numai cu 15 milioane tone.

Schimbările produse în economia petrolieră sînt strîns legate de marile modificări intervenite în geografia zăcămintelor de țitei. Dacă în 1913 ponderea Azerbaidjanului în totalul producției naționale de țitei era de 75 la sută iar în 1940 de 71 la sută, în 1960 — deși vestitul Baku a continuat să dea o producție tot mai mare — ponderea respectivă a scăzut la 12 la sută. Centrul de greutate al resurselor petroliere s-a mutat din Azerbaidjan și Tataria în alte regiuni ale țării, subsolul întinsei Uniunii Sovietice dovedindu-se extraordinar de bogat în rezerve de petrol și gaze.

Numai în primii doi ani ai septenaliului au fost descoperite aproape 100 de zăcămintele noi de țitei și gaze. Două din aceste zăcămintele cu un debit mare se află în Siberia, alte două în Ural. De asemenea s-au descoperit în Kazahstan cîteva structuri petrolifere de mare perspectivă. Numai cele două zăcămintele de la Zetibai și Uzeni din regiunea Gurievsk reprezintă multe milioane de tone. De pe acum, specialiștii numesc această regiune a Kazahstanului sudic un nou Baku.

Cele mai spectaculoase descoperiri de resurse petroliere rămîn, însă, tot cele făcute în Siberia, țara unor bogății cu adevărat fabuloase.

Ipoieza existenței petrolului siberian a fost formulată de savantul I. M. Gubkin încă acum trei decenii. Dar pînă nu de mult depresiunea Siberiei de vest continua să lipsească de pe harta resurselor petroliere, structura ei geologică neputînd fi cercetată în profunzime. Numeroasele prospecțiuni electrometrice, seismice și aeromagnetice și forajele de adîncime, care stau astăzi la îndemîna geologilor sovietici au reușit, însă, în cele din urmă să-i smulgă taina.

Primele sonde forate în 1960 au descoperit petrol industrial pe malul riului Konda, lîngă orașelul Sain, aflat în plină taiga, iar la începutul anului 1961 au intrat în producție sonde în cîmpia de pe cursul mijlociu al fluviului Obi, lîngă localitatea Meghion. Recent, geologii siberieni au descoperit petrol și în districtul Hantî-Mansi și în alte regiuni ale taigăi.

„Geologii au toate motivele să considere — a declarat Boris Erofeev, prim-locuitor al ministrului Geologiei

și Protecției subsolului din U.R.S.S. — că zăcămintele de petrol și gaze din Siberia occidentală nu numai că pot sta alături de rezervele din Caucaz și regiunea Volgăi, dar vor fi unele din cele mai mari din lume, putîndu-se compara cu zăcămintele, unice în felul lor, din Orientul Mijlociu și Apropiat, precum și cu alte centre cu renume mondial“.

După aprecierile specialiștilor, taiga

unele sonde au arătat existența de zăcămintele cu mari presiuni în diferite părți ale imenselor bazine petrolifere siberiene. Într-un viitor apropiat petrolul și gazele vest-siberiene vor începe să sosească în cantități tot mai mari din regiunile fluviului Obi și Uralului.

Descoperirea imenselor structuri petrolifere din Siberia și din alte regiuni ale U.R.S.S.-ului nu înseamnă desigur neglijarea vechilor structuri ale Azerbaidjanului și ale celui

lungime de 160 de km, constituind o exploatare petroliferă unică în lume.

Forajele noi, adînci de peste 4.000 de metri, executate în diferite puncte ale Mării Caspice dau, la iveală structuri petrolifere încă neexploatare și care vor fi puse în valoare în anii viitori.

O altă veche regiune petroliferă care se dezvoltă continuu este aceea din R.S.S.A. Tatară. Încă de la începutul septenaliului Tataria a depășit Baku-ul la volumul extracției de țitei, ocupînd

- Descoperiri spectaculoase
- O sută de noi zăcămintele de țitei și gaze
- Marea de petrol de sub taiga siberiană
- 38 de Baku-uri pe harta U.R.S.S.

de „al doilea Baku“, cum este numit teritoriul bogat în petrol cuprins între Volga și Ural. Geologii din Azerbaidjan, de pildă, care continuă prospecțiunile în peninsula Apșeron, au ajuns la concluzia că în extremitatea răsăriteană a Caucazului se află re-

primul loc din U.R.S.S. în această privință.

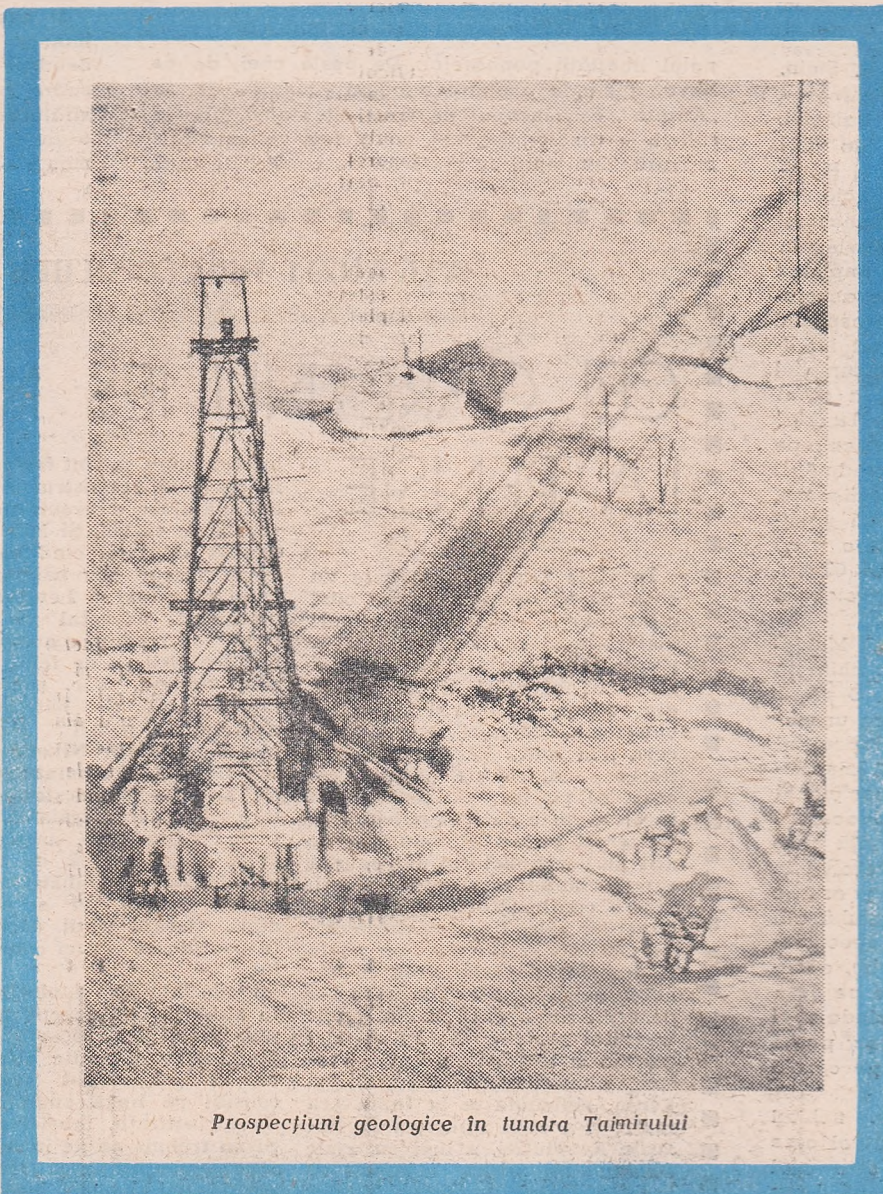
Datorită vaselor prospecțiuni din ultimii ani și în urma recentelor descoperiri de bogate structuri petrolifere, în special în Siberia apuseană, au crescut considerabil rezervele industriale de țitei. Specialiștii sovietici evaluează resursele potențiale de țitei ale U.R.S.S. la sute de miliarde de tone. Celor 8 mari exploatare petrolifere actuale de capacitatea Baku-ului li se vor adăuga încă 30 de exploatare de aceeași capacitate.

După aprecierile făcute de un cunoscut expert petrolist american, I. Kram, asistent al președintelui marii companii petroliere „Continental Oil“, zăcămintele de perspectivă de petrol și gaze ale Uniunii Sovietice totalizează o suprafață de 4.500.000 kilometri pătrați. Ea este cu 70 la sută mai mare decît întinderea zăcămintelor potențiale din Statele Unite împreună cu Alaska.

Datele și cifrele de care se folosește expertul american sînt însă de cîteva ori inferioare realității. Experții sovietici au stabilit că suprafața rocilor sedimentare în care se formează zăcămintele de petrol și gaze reprezintă în Uniunea Sovietică peste 11 milioane km pătrați, fiind de aproape 2,5 ori mai mare decît în S.U.A. Dar chiar și în condițiile folosirii unor cifre micșorate, I. Kram, care a vizitat nu de mult Uniunea Sovietică, a declarat la o conferință a geologilor-petroliști din S.U.A. : „Dezvoltarea industriei petrolului și gazelor a atins în U.R.S.S. un ritm atît de impetuos și dispune de posibilități atît de mari, încît petrolul sovietic poate deveni un factor hotărîtor în lupta noastră economică cu Uniunea Sovietică“.

Într-adevăr, industria sovietică a petrolului se dezvoltă într-un tempo extrem de rapid și are perspective grandioase. În douăzeci de ani (1940—1959), producția de țitei a U.R.S.S. a crescut de aproape cinci ori, iar în următorii douăzeci de ani — așa cum prevede Programul P.C.U.S. — va crește din nou de aproape 5 ori, ajungînd, în 1980, la peste 700 de milioane de tone.

Uriașă creștere a potențialului petrolier va asigura nu numai satisfacerea necesităților crescînde de combustibili în această perioadă, ci și dezvoltarea puternică a industriei petro-chimice — element important în făurirea bazei tehnice-materiale a comunismului.

Prospecțiuni geologice în tundra Taimirului

Siberiei de vest plutește pe o mare de petrol și gaze, care se întinde pe cîteva milioane de kilometri pătrați. Rezervele de țitei din subsolul depresiunii vest-siberiene sînt evaluate la mai multe miliarde de tone, iar resursele de gaze naturale — la zeci de trilioane de metri cubi. Conform unor calcule preliminare, aproximativ jumătate din numărul zăcămintelor de petrol și gaze prospectate sînt situate în partea de nord a Siberiei occidentale. Ele vor fi date în exploatare pînă în 1970. Dar încă de pe acum

zerve de petrol și gaze care depășesc de cîteva ori întreaga cantitate exploatare timp de 90 de ani în acest bazin petrolifer. Cu ajutorul prospecțiunilor seismice s-au descoperit noi structuri petrolifere și în vecinătatea celebrei schele petrolifere marine Nefteanie Kamni, situată, după cum se știe, în largul Mării Caspice. De ani de zile, Caspica livrează mari cantități de țitei extras din fundul mării cu ajutorul sutelor de sonde care împînzesc întinsul apelor. Sondele sînt legate între ele prin estacade care totalizează o

Neva, o imensă șosea de tafta cenușie...

Avem vreme, după ce am văzut în sala mică a Teatrului Armatei „Casa mare” de Ion Druță, să prindem trenul care pornește aproape de miezul nopții spre Leningrad. În compartimentele largi, albe, cu paturi moi și late, cu lumină multă, felurite, strălucitoare sau acoperite de blinde abajururi ne mai întâlnim o dată înainte de culcare în jurul unui ceai fierbinte, să ne adunăm impresiile proaspete și clocotitoare, să ne pregătim pentru altele, pe care le vom sorbi începând de mâine dimineață. Am petrecut până acum, noi, delegația de dramaturgi români, numai cinci zile la Moscova, dar orașul pe care aproape toți îl vedeam pentru a doua sau a treia oară, ne-a părut adinc cunoscut, familiar, al nostru, ca și cum l-am fi cunoscut de când ne știm pe lume. Moscova are

acel farmec cald, plin de vioiciune, care te face să te simți numai deocult la largul său. Oamenii sînt prietenoși și expansivi, cunoscuții te îmbrățișează fierbinte, necunoscuții te primesc repede în sufletul lor, străzile largi, cu case solide, calme, cu multă circulație, au și ele ceva intim parcă și, deschis, așa cum poate fi sincer din capul locului obrazul unui om. În mintea noastră se învălmășesc imagini diverse, chipurile scriitorilor pe care i-am întâlnit din seara venirii noastre la Moscova, la masa prietenească pe care ne-au oferit-o — al lui Ștein, al cărui „Ocean” îl vom vedea la Leningrad și în curînd la București, al lui Salinski, a cărui „Nila” se joacă neîntrerupt de trei ani; la noi, al lui Arbuzov, al lui Stok și Pimenov, zimbitoare și animate, chipurile actorilor și regizorilor pe care i-am întâlnit la banchetul dat de Teatrul Armatei și Teatrul Mossoviet în cinstea lui Stok, în seara în care primul împlinea o sută de spectacole cu piesa lui „Piața ancorelor” și al doilea jucase în premieră „Prospectul Leningradului”: chipul lui Zavadski, al lui Mordvinov, acel Othello de neuitat pe care Bucureștii l-au văzut acum cîțiva ani, al lui Șabs, a cărui admirabilă punere în scenă cu „Vasili Tiorkin” am văzut-o ieri. Și chipurile acestor oameni, pe care îi știam din opera lor și cunoscîndu-i îi iubim, se împletesc și se suprapun, luminoase, alte imagini, din muzeul Tretyakov cel cu admirabile picturi rusești și sovietice, din care pleci cu sufletul robit de Repin, de Surikov, de Gherasimov, de la răscruci de drumuri, din spectacole, din alte întâlniri care ne-au bucurat.

„Casa mare”, piesa scriitorului din R.S.S. Moldovenească, Ion Druță, pe care am văzut-o chiar în seara asta, mi-a făcut o impresie adincă. O piesă simplă, croită în linia marii ca o statuie, ca un monument, fără belșug de cuvinte sau de întâmplări inutile, nuanțată, profundă dar nici o clipă împodobită cu nuanțe lipsite de necesitate, a fost jucată admirabil, cu aceeași economie de mijloace, cu aceeași discreție cu care e scrisă. Ion Druță pune în centrul ei o problemă de etică și o rezolvă în chip just, curat. Calitățile de ordin etic și artistic ale piesei sînt atît de mari, atmosfera satului atît de bine realizată, încît admiri piesa și spectacolul și mai ales marea talent a scriitorului, a cărui tinerețe îgăduiește imens. Și după ce ne despărțim, pînă să vină somnul, turlele ciudate și splendide ale lui Vasili Blaženii plutesc parcă peste un nor de amintiri, se profilează pe casele înalte, pe iarna moscovită.

Ne deșteptăm la Leningrad. Marele, nobilul oraș, ne primește cu o ninsoare și un viscol care îl găsesc de sărbătoare. Leningradul este unul dintre acele orașe căruii îi stă bine oricum. L-am vizitat la începutul verii, cu nopțile lui albe, tulburător de frumoase, cu Neva lui largă între înaltele cheuri de piatră și sub arcadele zvelte ale podurilor avîntate. Era pătruns de o ceață diafană, imponderabilă, care te face să și se pară că vezi orașul printr-un uriaș opal străveziu. L-am vizitat vara, strălucitor și majestuos în soare, aruncîndu-și parcă coloanele spre cer, desenîndu-și sus arcadele și bolțile puternice, liniar, masiv și grațios în același timp, cînd în aurul aerului său plutea încă cea subțire boare opalină, de vis. Acum viscolește pe străzile largi și desele cortine de fulgi mari, aripile albe de fulgi care filfite deodată de la un capăt la altul al străzii, prin fața clădirilor cenușii, de piatră, printre bolți și colțane, îi dau parcă o nouă frumusețe ciudată. Îl căutăm, acest Leningrad, în literatura

Pe cheul Nevei

cunoscută nouă, îl căutăm în Pușkin, în Tolstoi, îl găsim în mintea noastră așa cum îl păstrăm din lecturi iubite. Neva cea largă, ca o ansă șosea de tafta cenușie, e acum o șosea de oglindă albă. Iată Palatul de iarnă, cu fațadele lui de un verde ca de apă adincă și în spatele lui largă și grațioasă piață semicirculară, în mijlocul căreia se ridică ampla coloană a Victoriei. Ți se năzar, printre cortinele de ninsoare, armatele Marii Revoluții asaltînd Palatul, dînd lumii sem-

nalul libertății popoarelor. De peste chei, de pe Neva, auzi în amintire bubuind tunurile de pe „Aurora”. Era început de iarnă și atunci, dar în suflete — arzător dezgheț, năvalnică, violentă primăvară. Ermitajul, cu miile lui de comori de artă,

a fost cruțat de această puternică armată a Revoluției care ar fi putut, în mersul ei năvalnic, să nu ia aminte ce zdrobește și ce calcă în picioare, ea, care îndurase în ingenunchere veacuri întregi. Și totuși, uite, sînt aici, în marile săli luminoase și împodobite, toate prețioasele tablouri, porcelanuri rare, mozaicurile delicate, tapiseriile și mobilele unice. Revoluția a știut să sfărîme ceea ce trebuia sfărîmat, să cruțe ceea ce trebuia să fie cruțat.

Vizităm orașelul Pușkino, (fostul Tarskoe selo), colegiul în care a învățat Pușkin și palatul din vastul parc. În largile lui săli și saloane, de curînd renovate, vindecate de oribilele răni ale războiului ultim, puține platoane, interioare, parchete, ornamente au putut fi reconstituite. Pe aici au trecut trupele hitleriste și au lăsat adinc pecetea barbariei lor, lipsei lor de respect pentru orice, a întunericului din făptura lor, a stupidității lor crunte și total dezumanizate. Multi ani, multe fonduri și mult geniu omenesc vor mai trebui cheltuite aici pînă cînd splendoarea, perfecțiunea acestui palat vor putea fi refăcute, așa cum le păstrează fotografiile și gravurile, pînă cînd el va putea fi redat poporului așa cum a fost.

Ne întoarcem în Leningrad pe șoseaua care străbate albăstrui cîmpii înzăpezite, cu sufletul amar și revoltat împotriva dușmanilor omului și a celor mai înalte înfăptuiri ale lui. Păstrăm în minte numai cămăruța lui Pușkin din școala alăturată Palatului, salonul în care adolescentul cu frunte înaltă și păr răzvrătit a recitat primele lui versuri în fața unui auditoriu uluit și entuziasat.

Și avem din nou în fața noastră Leningradul, înalt și suplu în masivitatea lui, pe cerul căruia, deodată de un cenușiu străveziu, a răsărit un soare palid, ușor acoperit, care face ceața să strălucească, să tremure ușor, să invelască cu o aură transparentă liniile pure și avîntate ale monumentelor.

AȚI AUZIT DE CONSILIILE VETERANILOR?

CEI CARE NU IES NICIODATĂ LA PENSIE

În viața fiecărui om bate un ceas al bătrîneții... ceasul cînd mina care a făurit atîtea bunuri materiale începe a tremura și a pierde din siguranță...cînd ochiul, altă dată ager și precis, prinde din senin a lăcrima și a depărta obiectele...cînd pasul se cere făcut ceva mai mic... Fără îndoială că fiecare om trăiește altfel acest ceas al vîrstei. Ca scriitor am încercat nu o dată să pătrund în universul pe cit de complex, pe atît de contradictoriu al omului care, primind carnetul de pensii, află o confirmare în plus a bătrîneții sale. Un asemenea univers psihic, se înțelege, nu poate fi desprins de orînduirea economică, politică și socială care l-a generat. Nu o dată m-am gîndit la fostul proletar din Pîter—să-l numim la întîmplare, Pavel Vlasov. El a răspuns chemării lui Lenin, ridicîndu-se la lupta cea mare, și-a călît tinerețea la flăcările Revoluției, a luat cu asalt Palatul de iarnă, a luptat cu arma-n mină împotriva albilor și intervențiștilor. După victorie, s-a întors modest la locul său de muncă. Îl întîlnim pe marile șantiere ale cincinalelor: entuziast, înălăcărât, consecvent. Trăiește din plin victoria construirii socialismului în Uniunea Sovietică. Întîmpină apoi cu bărbăție anii grei ai Marelui Război pentru Apărarea Patriei. Fiii lui au plecat voluntar pe front, dar și el, în spatele frontului, continuă să se găsească în linia întîia. Muncește, însă în același timp îi învață pe cei tineri să muncească și să prețuiască marile cuceriri revoluționare ale lui Octombrie. După încheierea victorioasă a războiului, priceperea, hărnicia,

înțelepciunea sa sînt factori activi în opera de reconstrucție a țării, de înlăturare a greutăților, provocate de război. Și iată că bate un ceas al vîrstei cînd bătrînului Pavel Vlasov, sau bătrînului Nikolai Ostrovski și Levinson, li se înmînează carnetul de pensii. Cum vor reacționa acești luptători leniniști — de felul lor, oameni simpli, dar profunzi, — față-n față cu bătrînețea, cu carnetul de pensii? Răspunsul ni l-a dat chiar Nikolai Ostrovski. Undeva, el a notat: „Cel care nu arde — mocnește — asta-i lege. Așa dar, trăiască flacăra vieții!”. Cuvintele acestea m-au făcut să înțeleg că, de fapt, revoluționarii nu îmbătrinesc niciodată. Trîind, ei se călăuzesc după flacăra vieții, dăruindu-se în continuare cauzei comunismului.

În dorința de a fi folositori pînă în ultima clipă a vieții, numeroși pensionari din Moscova, Leningrad, Kiev și multe alte localități s-au organizat voluntar în consilii pe lingă anumite ministere, instituții, fabrici și uzine. Și nu trebuie să ne închipuim că aceste consilii sînt locuri unde pensionarii se mai întîlnesc din cînd în cînd pentru a-și aminti de anii inflăcării ai tinereții. Așa cum arată și faptele, Consiliile pensionarilor au devenit factori activi în construcția desfășurată a comunismului. De pildă, la uzina „Serp i molot” din Moscova, pensionarul Timofei Fedotovici Ostroverhov, în vîrstă de 70 ani, muncitor-veteran al întreprinderii, a propus Consiliului să organizeze o brigadă care să analizeze cum stau lucrurile la Cabinetul tehnic. Propunerea a fost aprobată. O brigadă alcătuită din veterani a început să cerceteze și să studieze arhiva cabinetului. Acțiunea lor răbdă-

toare a fost încununată de succes. Au fost scoase de la arhivă și supuse aprobării 243 de propoziții și raționalizări care au adus întreprinderii o economie de 145 de mii de ruble. Alte 125 de propuneri studiate de pensionari vor aduce uzinei economii în valoare de 175 de mii de ruble. Așa dar, experiența veteranilor nu s-a dezmîntat iar pensionarii se consideră încă ai uzinei. Ard și se dăruiesc.

Așa dar, veteranii Revoluției și ai construcției socialismului nu se lasă în brațele bătrîneții. Sînt mereu în căutarea unor forme de muncă pe măsura puterilor lor. Mi s-a părut foarte interesantă inițiativa pensionarilor din raionul Lenin-Moscova. Aceștia s-au organizat în echipe de întreținere a imobilelor. Alcătuite din lăcătuși, mecanici, tîmplari, instalatori — toți meșteri unul și unul — echipele se deplasează prin raion, controlează întreținerea locuințelor și repară tot ce le stă în putință să repare.

Pensionarii se dăruiesc din toată inima educării tinerelor generații în spiritul dragostei nețărmurite față de marea cauză a lui Lenin. În unele întreprinderi ei au trecut la organizarea unor muzee pe tema „Istoria uzinei noastre”. Tot pensionarii sînt cei care, prin cartiere, iau inițiativa deschiderii unor biblioteci, unor noi parcuri destinate copiilor. Sau se situează în fruntea acțiunilor sărbătorești de sădire a pomilor, de înființare a teatrelor populare.

Da, a avut dreptate acel veteran al muncii socialiste, care într-o adunare a pensionarilor spunea: „Carnetul de pensie nu înseamnă și un certificat de bătrînețe”.

Haralamb Zîncă

Ce se discută la Casa ziariștilor

Ne întâlnim adesea la Casa ziariștilor din Moscova, ori la diferite redacții. Ne povestim unii altora cele văzute ori auzite.

De-a lungul timpului mi-am notat în carnetul de reporter cuvinte disparate, fraze, întâmplări.

Aș vrea să reproduc astăzi pe scurt cite ceva din cele auzite de la prietenii mei.

Makar Posmitnîi

— De Makar Posmitnîi ați auzit? Da' ce mai întreb. Cine n-a auzit de cunoscutul președinte de colhoz. Zău dacă n-au dreptate cei care îl numesc „academicianul cîmpilor”. Căci așa e! Ascultați, de pildă, cum se ocupă de elevii din satul lui.

O dată pe săptămînă îi cheamă pe copii.

— Ia să vă vadă taica notele.

Și rînd pe rînd fiecare îi arată carnetul. Se uită Makar și tace. Vede o notă bună — tace. Vede o notă rea, își încrunță sprîncele dar... tace.

— Bine, țincilor, duceți-vă acasă.

A doua zi îi cheamă pe părinții celor cu note nu prea strălucite.

— Ia ascultă, Ivan Antonovici, ce crezi, unde ne aflăm?

— ...?

— În colhoz, Ivan Antonovici, într-un colhoz care luptă pentru comunism. Clar? Cum admiți ca

singurul copil pe care-l ai să învețe prost? N-ai timp să te ocupi de el? Ai, că lucrezi doar 7 ore. Așa că ai grijă să nu se mai repete.

Ivan Antonovici iese roșu ca de la baia de aburi.

Și dacă băiatul lui Ivan Antonovici mai ia o notă proastă, Makar își aplică pedagogia în adunarea generală a colhoznicilor.

— Uite ce-i, dragul meu Ivan, îi spune Posmitnîi cu ton gingaș tatălui... codaș. Eu zic așa: te scot din muncă pentru cinci zile, poate că o să găsești timp să te ocupi de băiat. — Și-acum, tovarăși, trecem mai departe la problemele înscrise pe ordinea de zi...

Știți care-i cea mai mare rușine astăzi pentru un om din satul lui Posmitnîi? Nu știți? Aflați atunci de la mine: cea mai mare rușine este să fii scos din muncă pentru motive de... pedagogie.

Divnogorsk

— N-am fost de mult în Siberia și drumurile de reporter m-au dus de curînd la Divnogorsk, un oraș care nici nu-i încă înscris pe hartă. Dacă o fi vreodată să scrii despre ce-ți povestesc eu, ai grijă să traduci exact numele orașului (Divnogorsk se poate traduce foarte bine prin „Orașul-minune”, N.A.).

Ca om nou în oraș m-am interesat ce i-o fi zicînd așa. Ce-i drept, tare-i frumos Divnogorskul, parcă-i o insulă în imensul ocean al pădurii.

Și încep să fac un raid-anchetă cu o singură întrebare:

— De ce se numește orașul — Divnogorsk?

Arhitectul-șef îmi răspunde:

— Ce întrebare! Dar ce, nu-i minunat orașul nostru? În plină iugă blocuri de locuințe, cu arhitectură modernă, apartamente cu tot confortul, magazine bine aprovizionate, club, teatru.

Plec de la el convins că am găsit răspunsul.

Medicul de la policlinică răspunde:

— Cum să nu fie un oraș minunat? De șase luni n-am avut nici un caz de boală. Și-apoi, vîrsta medie a locuitorilor orașului e... 25 de ani. Asta nu-i o adevărată minune?

Plec de la doctor din nou convins că am găsit răspunsul.

Șoferul „GAZ”-ului care mă duce prin oraș începe cu mine o discuție, întrerupîndu-mi gîndurile.

— Degeaba tot umblați să aflați răspunsul. Pe al adevărat numai eu vi-l pot da. La trei luni după ce am venit, primesc o telegramă de la nevastă: „Șosesc miercuri cu Tania”. (Tania e fii-mea). Cu telegrama în mînă stau și mă uit în jur ca un năuc. Unde o să stăm toți trei?... Pe atunci locuim în corturi. Biroul de Comsomol ține o ședință extraordinară. Și hotărăște: casa de lemn în care își are sediul comitetul de Comsomol (8 metri pătrați, singura „clădire” din oraș) să fie pusă la dispoziția mea ca prim familist al orașului. Acum e clar de ce-i zice Divnogorsk? Păi, măi tovarășe, aici oamenii sînt minunați.

Subiect de reportaj

— N-am timp azi... Trebuie să scriu un reportaj. Dar îl fac scurt. O filă. Chiar dac-o bombăni secretarul de redacție, nu scriu mai mult! Nu-i nevoie! Aici e cazul să fii scurt. Judecă și dumneata! Mă duc în Stepa Flămîndă să scriu reportaje. Caut teme. Găsesc! Nu mă pînă pe care s-o aleg. Mă gîndesc să scriu despre sovhozul „Pahta...”

În traducere înseamnă Insula Ambacului. Era el insulă acum zece-citiva ani. Dar acum peste el e verdeață. Căci a venit apa Stepa Flămîndă. Într-o zi m-a primit directorul sovhozului.

— O să scrieți reportaje despre noi?

— Da!

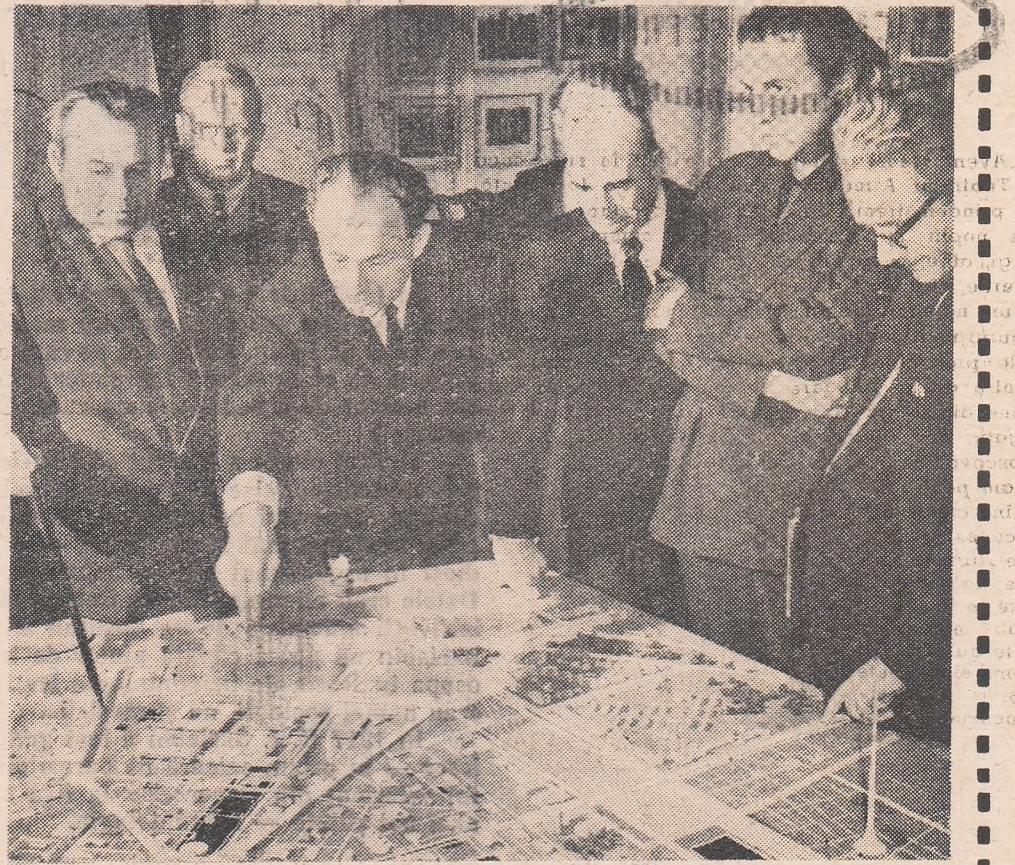
— Să nu cumva să pomeniți numele de Stepa Flămîndă. Noi am hotărît să cerem schimbarea numelui în Golestan, adică „Țara florilor”. Înțelegeți cum se pune problema?

Adică eu să nu înțeleg? Și ca dovadă că am înțeles, mă grăbesc să scriu un reportaj despre asta. Dar o să fie scurt. Ce, ai nevoie de multe cuvinte ca să împărtașești și altora frumusețea unui gînd al oamenilor care luptă pentru măreția țării lor?

Povestirile auzite de la prietenii mei, ziariștii sovietici, sînt numărate. Astăzi v-am reproduș numai trei din ele.

Și toate trei vorbesc despre comunism.

Alexandru Stark

Mihail Posohin, arhitectul principal al Moscovei și colaborarii săi

O METROPOLA ÎN PLINA ÎNNOIRE

Construcțiile urbane

confortul citadin

Un număr recent din revista „Moskva” a publicat un interesant interviu acordat de N. A. Digai, președintele Comitetului executiv al Sovietului orașenesc Moscova. Era vorba de amploarea pe care o vor lua construcțiile și de îmbunătățirea servirii populației din capitala Uniunii Sovietice în cursul anului 1962. Cifrele sînt impresionante. În așa măsură, încît vorbind de un adevărat asalt al construcțiilor nu facem o simplă figură de stil.

Să luăm, de exemplu, sectorul construcțiilor de locuințe. De altfel, cu el și începea interviul. Și nu întâmplător. După cum se știe, în noul Program al P.C.U.S. se arată că partidul își propune sarcina să rezolve într-un termen scurt cea mai acută problemă a creșterii bunăstării poporului sovietic — problema locuințelor, și se precizează că încă în cursul primului deceniu de aplicare a Programului, lipsa de locuințe va fi total lichidată.

Cît se va construi pînă la sfîrșitul lui 1962? Peste o sută cinci mii de apartamente! Peste o sută cinci mii de familii se vor muta astfel în locuințe noi, înzestrate cu tot confortul modern. Planul are în vedere în special cartierele marginase: Fili-Mazilovo, Horoșevo-Mnevnik, Volhonka-ZIL, Izmailovo, și bineînțeles, cartierul de sud-vest.

Cititorii „Veacului nou” știu, desigur, că în cursul anului trecut la Moscova s-au deschis foarte multe magazine, restaurante, cantine, cafenele. Dar nevoile populației cresc într-un ritm și mai rapid. Fapt care a impus, pentru 1962, un vast program de construcții și în acest domeniu. Să citez și aici cîteva cifre din interviul președintelui Digai. Trei sute zece magazine alimentare și de produse industriale, un mare magazin universal, numeroase magazine specializate își vor deschide anul acesta porțile la Moscova. Demnă de reținut este ideea înființării unei „Case a porțelanului” care se va bucura, fără îndoială, de o mare popularitate în rîndul moscoviților.

Scopul comerțului sovietic este de a satisface cît mai deplin cerințele cumpărătorilor, de a le pune la dispoziție mărfurile în condiții optime. Această împrejurare a dus la apariția și dezvoltarea unor noi forme de comerț. Putem să amintim dintre ele mai întîi aprovizionarea la domiciliu cu produse alimentare și primirea de comenzi prealabile; în ultimul timp au fost aduse la locuințele moscoviților 45 de tone de produse de panificație, 140 de tone de lapte și produse lactate, 135 de tone de legume.

Produse alimentare la domiciliu... De ce nu s-ar extinde sistemul și asupra mărfurilor industriale? Inițiativa aceasta a avut-o colectivul magazinului „Tkani” (Țesături). Ca urmare, în locuințele moscoviților și-au făcut apariția vînzători ai acestui magazin, cu valize în mînă, iar în valize — mostre de

țesături existente în unitatea respectivă. Îți alegi materialul acasă, în liniște, faci comanda...

Și acum cîteva cuvinte despre alimentația publică.

Programul P.C.U.S. subliniază că rețeaua de întreprinderi de alimentație publică se va extinde pînă la asigurarea deplină a necesităților populației. Anul acesta Moscova se va îmbogăți cu 250 de restaurante noi, cantine, cafenele, bufete. Treizeci de cafenele vor folosi sistemul de încălzire cu raze infraroșii. Un mare accent se pune și pe amenajarea lor cu cît mai mult gust, lucru la care au fost antrenate cele mai bune forțe. Multe întreprinderi de alimentație publică vor fi transformate în cafenele — cluburi „pe profesii” sau „pe interese”. În unele se vor aduna astfel iubitorii de poezie, în altele — pasionații de astronomie, în altele filateliiști ș.a.m.d. Buna deservire a populației este o preocupare permanentă a Sovietului orașenesc Moscova. E de ajuns să arătăm că în sistemul Direcției de servire a populației lucrează 75.000 de oameni.

Foarte multe se vor realiza și pe tărîmul construcției de școli, internate, creșe, cămine de copii, spitale. Vor intra astfel în funcțiune 37 de școli de cultură generală cu 32.800 de locuri, 9 școli-internat cu 5.200 de locuri. Copiii din Moscova vor primi grădinițe și creșe totalizînd 21.000 de locuri.

Teatre și cinematografe noi, hoteluri, Palatul pionierilor de pe colinele Lenin, orașul-satelit... Ce aduce nou anul 1962 în acest domeniu?

Mai întîi — reamenajarea fostei filiale a Teatrului Mare. Aici își va inaugura spectacolele Teatrul de operă. Cinci cinematografe noi cu un număr total de 4.740 de locuri își vor primi spectatori. Cîteva hoteluri moderne, intrarea în funcțiune a primei părți a Palatului pionierilor de pe colinele Lenin, în cinstea celei de a 40-a aniversări de la înființarea organizației de pionieri — iată alte noutăți ale anului 1962.

Moscova, bătrîna Moscova este orașul tinereții veșnice. Cu fiecare an ea devine tot mai frumoasă și mai tinără.

Constantin Petcu

vicepreședinte al Comitetului executiv al Statului Popular al Capitalei

in lume

În 1905, într-o mică așezare uitată de lume din Asia Centrală, și-a luat postul în primire medicul veterinar Konstantin Ivanovici Skriabin. Realitatea pe care o găsea acolo era cumplită: turmele de oi se răreau literalmente cu fiecare zi, tineretul ovin era secerat de o boală necunoscută. Ce se întâmpla? Care erau cauzele?

Tinărul medic a început să cutreiere turmele, să facă autopsia animalelor ucise de tainicul microb, să lucreze în abatoare — căutând răspunsul pretutindeni. În cele din urmă se afla în posesia unui material foarte bogat — o colecție de intruși primejdioși în organismul viu — helminții, pricina atitor nenorociri. Datele erau adunate. Dar ce trebuia făcut mai departe? Cum să izbăvești animalele de un dușman atât de greu de stîrpit? K. I. Skriabin nu putea căpăta ajutor de la nimeni — nimeni nu se ocupa în Rusia de helmintologie iar în străinătate helmintologi erau numai zoologii, nu și medicii...

În 1917 K. I. Skriabin a fost numit profesor — primul profesor — la prima catedră de parazitologie din Rusia, la Institutul veterinar din Novocerkassk. Așa s-au pus bazele dezvoltării unei noi științe — helmintologia.

Profesiunea mea de credință

Știința numită helmintologie studiază lumea paraziților interni ai omului, animalelor și plantelor de pe planeta noastră și mulțimea de boli pricinuite de ei. În momentul de față se cunosc peste 12.000 de specii de helminți. Tot ce-i viu pe globul pămîntesc este prins în plasa foarte strînsă a helminților, care s-a țesut în decurs de milenii. Instalindu-se în organismul viu, acești „agresori“ se adaptează de îndată și încep să se înmulțească. Unii preferă plămîni, alții mușchii, alții intestinale, alții creierul. Ba pot fi înțînțiți și în sânge și în țesutul osos. Ei pot să provoace la om boli foarte grave și variate. Iar pagubele pe care helminții le pricinuesc economiei naționale sînt de-a dreptul uriașe.

Înainte, helmintologia nu exista ca știință. Ci era doar un capitol al zoologiei. Ea s-a născut, s-a dezvoltat și s-a cristalizat ca știință de sine stătătoare abia după 1917 și anume în țara noastră.

Am studiat medicina veterinară. De aceea am început și cercetările în domeniul helmintologiei ca medic veterinar, iar primul laborator a fost organizat în cadrul Institutului veterinar. Dar cînd munca a început să fie pusă pe picioare, cînd am ajuns să mă pot uita în jurul meu, m-am îngrozit văzînd ee dez-

organizare, ce cumplită delăsare domnea în medicină. Descoperisem șazeeci de specii de helminți care puteau provoca diferite maladii. Dar medicina din anii aceia le unea pe toate cu un singur cuvînt: „helmintiazis“ cu toată că, așa cum am mai spus, ca și în cazurile de infecție fiecare parazit provoca alt fel de boală. Îmi amintesc că-mi

de acad. K. I. Skriabin

băteam joc de medici și le spuneam: „Ce s-ar face bolnavii dacă ați băga în aceeași oală toate bolile infecțioase și le-ați spune, simplu, „bacteriadis“?”

În sfîrșit, în 1921, am reușit să organizez primul laborator medicohelmintologie în cadrul Institutului tropicelor. În anul următor lăsa ființă un laborator similar pe lângă Universitatea de Stat din Moscova. În felul acesta helmintologia era reprezentată prin trei direcții principale: biologică, medicală și veterinară.

Știința aceasta a avut cîteva etape de dezvoltare. Prima etapă — stringerea de material faptic, cunoașterea așa numitei helmitofaune (șin să subliniez că la noi s-au org-

anizat peste trei sute de expediții care, așa cum recunosc și savanții străini, ne-au dat posibilitatea să studiem pe acest plan țara noastră mult mai bine decît e studiată oricare altă țară). Etapa următoare — experiențele, studierea multilaterală, amănunțită a biologiei paraziților, căutarea de metode de acțiune asupra lor.

Către anul 1928 a fost posibilă formularea unui nou principiu de luptă cu helminții — profilaxia. Da, nu-i de ajuns să o vindecî, boala trebuie preîntîmpinată.

Cum am făcut? Iată un exemplu din multe altele. Am parcellat niște pășuni, pe care pășteau turme de oi. Administram oilor preparate medicale și la fiecare șase zile le mutam de pe o parcelă pe alta. De

ce? Pentru că după șase zile larvele de helminți eliminate de oi se maturizează și pot contamina din nou animalele. De aceea, în ajunul termenului respectiv, oile trebuie să-și schimbe locul. Metoda aceasta aparține elevului meu, profesorul I. V. Orlov. Rezultatele au fost admirabile; mortalitatea animalelor a scăzut de zeci de ori iar productivitatea lor a crescut simțitor. În momentul de față există raioane în care helminții au fost cu desăvîrșire stîrpiți. Observațiile, concluziile la care am ajuns în procesul de muncă profilactică au putut fi puse la baza unui nou principiu, al nostru, sovietic — principiul devastării helminților, adică al stîrpirii lor depline.

Lupta pe un front larg, împotriva helmințozelor care duc la îmbolnăviri grave este dusă în conform acestui principiu. Un exemplu strălucit este dispariția de pe teritoriul U.R.S.S. a unei boli foarte grave, căreia îi cădeau victimă și oameni și animale — rîșta, boală care mii de ani a fost o nenorocire pentru republicile noastre din Asia Centrală. Acest mare succes a fost posibil datorită lucrărilor profesorului L. M. Isaev.

La recenta Plenară a C.C. al P.C.U.S. am vorbit despre necesitatea de a se crea noi preparate antihelmintozice, și mai eficiente. Institutul unional de helmintologie (profesorul Petrocenko cu elevii săi) a elaborat o metodă care determină rapid gradul de utilizare a iazurilor sau rezervoarelor de apă artificiale pentru creșterea păsărilor. Multe exemple arată ce importante rezultate economice pot fi dobîndite în acest sector. În sovhozul „Baeovski“ și colhozul „Rossia“ din ținutul Altai au murit, în 1958, 27.000 de rășuște, contaminate de helminți. Dar cînd, în anul următor, în aceste gospodării a fost folosită metoda noastră de cercetare a iazurilor și făcută dezinfecția, n-a mai murit nici o pasăre.

Cadre, cadre de helmintologi — iată problema cea mai importantă. Biologi, medici umani și veterinari, agronomi și chiar silvicultori — numai atacul pe un front larg împotriva helminților poate asigura succesul.

Noi transformăm natura, creăm noi specii de plante și animale necesare omului. Dar trebuie să o scăpăm și de tot ce-i dăunător și inutil.

Am mai spus și cu alt prilej că numai atunci cînd helminții vor dispărea de pe fața pămîntului și vor deveni obiect de studiu pentru paleontologi, vom putea considera și noi, helmintologii, că ne-am făcut datoria. Iată credo-ul meu.

Noi accelera

În laboratoarele care se ocupă cu fizica particulelor înalte și cu acceleratori de particule cleare se fac cercetări intense. Pînă acum conturat cîteva căi de dezvoltare a acceleratoarelor. Una din ele recomandă mărirea dimensiunilor instalațiilor și o mai mare precizie în construirea de acceleratori cu focalizare intensă.

Calea cea mai firească, studiată azi atît în țară cît și în străinătate, preconizează crearea de acceleratori în două cascade. Prima treaptă a acestor acceleratori ar putea fi ori obișnuitul tipul celei de la Dubna, ori cu focalizare în ambele cazuri particulele ar fi accelerate la energii de cîteva (de pildă, 5—6) miliarde de electronvolți. După care, în a doua treaptă a acceleratorului s-ar putea obține uriașă energie de 300—500 miliarde de electronvolți. Construirea acceleratoarelor obișnuite, cu o singură cascadă, pentru obținerea unei asemenea energii ar cere investiții fantastice și în general ideea nu ni se pare realizabilă.

Magnetul inelar al celei de a doua treaptă a acceleratorului în două cascade ar trebui să aibă o rază de 1,5 km, iar pentru prevenirea pierderii pe care îl constituie radiațiile emise de acceleratori, acesta trebuie să fie adăpostit în pămînt împreună cu laboratorul în care este instalat.

Necesitatea cunoașterii universului particulelor elementare, a elucidării legilor care acționează în această lume uimitoare fac ca problema construirii de acceleratori pentru energii mai mari — de 800—1000 de miliarde de electronvolți — să devină o însemnătate deosebit de mare.

Dacă am bombarda nuclee atomice și în locul rînd protoni — care sînt nucleele atomice de hidrogen, cel mai simplu dintre atomi — o particulă avînd o energie de valoarea amintite mai sus, am putea observa fenomene care caracterizează structura internă a materiei și legile care acționează în univers, legi valabile la distanțe de ordinul 10—15 centimetri.

Recent, un grup de specialiști sovietici

În luptă cu dăunătorii culturilor agricole

Științei

Misteriosul neutrino

opi radioactivi!...

de particule nucleare?

interesanta idee a construirii unui original accelerator „cibernetic”. Principalele greutăți care ridică în calea creării de acceleratori cu energie prinăltă, inclusiv acceleratorii cu două trepte, dătoresc necesității de a le asigura o precizie de bijuterie sau, mai exact, o precizie atomică în păstrarea caracteristicilor magnetice electrice ale acceleratorului. Iată care este cea specialiştilor sovietici. Particulele care se potesc în camera cu vid să fie obligate a emite — fiecare deviere a cimpului magnetic de la valoarea calculată pentru menținerea orbitei stabile

de acad. V. Vexler

acestora, un semnal care prin intermediul instalațiilor de calcul și comandă să execute corectările necesare ale valorii cimpului magnetic sau fel încît condiția de stabilitate a orbitei să fie automat îndeplinită. Aceasta ne-ar da posibilitatea să fim mult mai puțin exigenți față de precizia cu care se păstrează caracteristicile acceleratorului și în felul acesta să înlăturăm, s-ar zice, unul din cele mai mari neajunsuri ale sistemelor de accelerare cu focalizare intensă.

Trebuie să spunem că astăzi în toți acceleratorii puternici, de tipul celui de la Dubna, particulele au și început să execute o parte, e adevărat deocamdată mică, a muncii utile pe care ar să le-o „impună” în întregime specialiștii sovietici. Deocamdată, însă, particulele dirijează numai cimpul electric de înaltă frecvență care le accelerează.

Ce avantaje are în principiu această idee? Dacă ar fi realizată s-ar dobîndi posibilitatea de a reduce considerabil proporțiile electromagnetice și puterea sistemului electric care îl alimentează și în felul acesta s-ar deschide drumul spre crearea de acceleratori nu de 300—400, ci de 100—1000 de miliarde de electronvolți. Trebuie să înțelegem însă că deși ideea e atrăgătoare, în calea

Acum vreo douăzeci de ani mă plimbam într-o zi, prin preajma unor exploatare petrolifere de pe tărîmul mării. Deodată, lângă mine frînă brusc un autocamion. Scoțînd capul pe te-reastră, șoferul întrebă: — Ați văzut cumva neutronul? De fapt se interesa de o mașină utilată cu aparatură pentru „carotajul neutronic” — metoda geofizică de explorare a țîțeiului bazată pe folosirea neutronilor.

Pe vremea aceea nu existau încă nici centrale atomo-electrice, nici spărgătoare de gheață și reactori atomici, nu începuseră încă cercetările în vederea folosirii reacțiilor termionucleare și nu existau, slavă domnului, nici bombe atomice și cu hidrogen. Intr-un cuvînt, asta se întîmpla înainte de începutul așa zisei „ere atomice”. Am încercat atunci o mare mulțumire văzînd că neutronul — o particulă scumpă mie, pe care în străfundul sufletului o legam de cercetările extrem de interesante dar se părea foarte departe de realitate ale marelui fizician italian Enrico Fermi și ale colaboratorilor lui — intrase în viața oamenilor simpli.

După cîțva timp i-am povestit lui Fermi episodul cu „autocamionul neutronic”. Problema îl pasiona și mi-a spus că nu va trece mult timp și neutronii și alte particule elementare vor deveni pretutindeni populare. Se știe că drama erei noastre se datorește tocmai adevărului acestei previziuni. Azi nu numai profesorii de fizică și petroliștii, ci și oamenii de litere, artiștii și muncitorii au auzit măcar vorbindu-se despre neutroni dacă nu știu cumva că ei sînt și principalele personaje din reactorii și bombele atomice.

Această popularitate a microuniversului nu se rășfrînge, însă, pentru moment asupra tuturor particulelor elementare. Una din ele, anume neutrino-ul, este încă foarte puțin cunoscută.

Bietul neutrino! Dar nu va fi mereu așa: sînt convins că într-un viitor apropiat el își va cîștiga o ce-

lebritate binemeritată, chiar dacă nu va intra în viața omului atît de dramatic ca neutronul. Neutrino-ul joacă un rol uriaș în înțelegerea unor dintre legile fundamentale ale interacțiunii și transformării reciproce a particulelor elementare. Neutrino-ul ia parte la procese subtile, complicate și în același timp uimitor de pasionante a căror limpezire va duce

de
BRUNO PŢNTECORVO
Membru corespondent
al Academiei de Științe
a U.R.S.S.

indiscutabil la o transformare fundamentală a cunoștințelor noastre de fizică. Neutrino-ul este chemat să joace un rol important și în astrofizică. Imposibilitatea de a folosi în practică unele din particulele elementare (neutrino, mezoni, hiperoni) nu face deloc să scadă importanța cercetării însușirilor lor. Iată de ce în Uniunea Sovietică se acordă o mare grijă acestei ramuri a fizicii, menită să clarifice mai profund structura materiei. Se creează giganti acceleratori de particule cu sarcină, se fac cercetări teoretice și experimentale, se studiază razele cosmice.

Din cele de mai sus reiese limpede că microuniversul ne rezervă încă multe surprize. Dar, fără îndoială, cea mai uimitoare dintre particulele elementare este neutrino-ul. Principala însușire a neutrino-ului este zguduitorul lui capacitate de penetrare. Asta îmi amîntește de o anecdotă despre un om care, văzînd o girafă într-o grădînă zoologică, a mormăit: — Nu se poate să existe așa animal. Căci, judecați și dumneavoastră: neutrino-ul poate răzbate nestingherit, să zicem, printr-o lespede de fontă de un miliard de ori mai groasă decît distanța de la Pămînt la Soare. Aflînd de așa ceva, chiar cititorul cel mai imposibil va fi tentat să-și pună întrebări sceptice: cum poate fi prinsă atunci această particulă insesizabilă? Și cum se poate în genere afirma că ea există?

În ajutorul cercetătorilor a venit descoperirea și valorificarea tehnică a energiei atomice. Oricine cunoaște marea însemnătate pe care o au pentru știință și tehnică reactorii atomici, instalații în care se realizează, la proporții mari, diviziunea nucleelor de uraniu de către neutroni. În fiecare act al diviziunii iau naștere cîteva nuclee beta radioactive. De aceea, puternicul reactor de uraniu este și sursa intensă de neutrino de care aveam nevoie.

În reactoarele atomice au loc procese în care neutrino-ul este înghîtit de protoni, care la rîndul lor se transformă în neutroni cu radiație de electroni. S-a putut calcula că particulele neutrino obținute în reactorul nostru, care bombardează o tonă de substanță conținînd hidrogen (cu alte cuvînte o rezervă de protoni) provoacă în fiecare oră circa o sută de transformări de protoni în neutroni. Aceste transformări — s-a spus — ar putea fi descoperite cu ajutorul binecunoscutelor metode experimentale ale fizicii nucleare, capabile să înregistreze trecerea particulelor cu sarcină. Previziunea s-a adevărit. Particula unică, „insesizabilă”, a fost pînă la urmă captată. Ea ocupă azi un loc important în familia „cărămizilor” fundamentale ale materiei.

Reactorii cu uraniu ne-au ajutat să elucidăm și o altă caracteristică importantă a particulei neutrino. Se știe că în natură există o foarte frumoasă simetrie, care în ultimii cîțiva ani a fost definitiv confirmată de o serie de experiențe fundamentale. Această simetrie constă în faptul că fiecărei particule îi corespunde o antiparticulă, care are aceeași masă, dar „sarcini” de semn opus. Prin „sarcină” se înțelege caracteristica interioară a

unei particule la care se adaugă un semn pozitiv, neutru sau negativ. O însușire inseparabilă a oricărei sarcini (nu neapărat electrică) este indestructibilitatea și discreția ei adică puterea de a percepe numai valori definite și determinate.

E limpede că o particulă cu sarcină electrică, de pildă, un electron negativ, se va deosebi de antiparticula sa — electronul pozitiv. Dar și particula cu sarcină electrică neutră se poate deosebi de antiparticula sa. Fiește, dacă toate sarcinile unei particule sînt egale cu zero, particula este identică cu antiparticula ei. Ea e într-adevăr neutră, adică n-are nici un fel de sarcină. Dar cum stau lucrurile cu neutrino-ul? Cititorul a aflat din cele de mai sus că această particulă are o sarcină electrică neutră. Dar este oare neutrino-ul neutru? Și deosebit de antineutrino?

Experiențele din reactori au dat următorul răspuns: da, neutrino-ul și antineutrino-ul sînt particule deosebite. Neutrino-ul are o sarcină neelectrică, numită și neutrică. Natura acestei sarcini este extrem de ciudată. Ea a fost limpezită abia acum cîțiva ani, mai ales datorită lucrărilor teoretice ale fizicienilor chinezi Li și Jang și ale fizicianului sovietic Landau. S-a constatat că neutrino-ul și antineutrino-ul se rotesc în sensuri diferite față de direcția mișcării lor. De aici și deosebiră dintre ele.

Iar acum e timpul să-mi cer iertare față de cititori: mai sus am afirmat, pentru mai multă claritate, că reactorul cu uraniu, este o sursă de neutroni, ceea ce nu-i adevărat: în realitate, dacă pornim de la definiția uzuală reactorul emite antineutroni.

Ceea ce ați aflat din rîndurile de mai înainte marchează trecutul particulei neutrino. Cercetările cu privire la însușirile acestei particule se dezvoltă, însă, vertiginos și de aceea pot să spun cîteva cuvînte și despre anumite enigme nedezlegate. Este vorba de fizica particulelor neutrino cu energie înaltă — un nou cîmp de cercetare a particulelor elementare, abia născut din lucrările fizicienilor sovietici și străini. Particula neutrino născută în reactori are o energie de cîteva milioane de electronvolți. Adică de un milion de ori mai mare decît energia electronilor din atomi. Dar acum, cînd există mașini care accelerează particulele pînă la zeci de miliarde de electronvolți, reactorii au început să fie priviți ca surse de particule neutrino cu „energie joasă”.

Fizica particulei neutrino are menirea să soluționeze și alte probleme. Aș dori să amintesc, pe scurt, de una din ele, intrucît are o însemnătate primordială pentru înțelegerea legilor care guvernează microuniversul. Se poate oare vorbi de difuziunea particulelor neutrino de către electroni, adică pot electronii să respingă particulele neutrino cu aceeași probabilitate cu care se petrec toate celelalte procese în care participă neutrino-ul? Realizarea unei asemenea experiențe este destul de dificilă. Aș vrea numai să relev că această problemă prin excelență abstractă, și care, aparent, prezintă interes numai pentru cercetătorii pe tărîmul fizicii particulelor elementare are o mare însemnătate și pentru astrofizică. Într-adevăr, nu de mult, s-a drătat că ipoteza despre existența interacțiunilor electrono-neutrică ne duce la ideea existenței unor noi modalități de pierdere a energiei de către stele, bazate pe emanarea de abur neutrino-antineutrino.

Nicăieri nu se vedește cu atîta claritate legătura dintre microunivers și Cosmos ca în fizica particulelor neutrino. Dar problemele astronomiei și cosmogoniei neutrică sînt nenumărate. Iar la sfîrșitul acestui articol cititorul are cu certitudine impresia că și-a primit rația de neutrino pentru cel puțin un an.

(Text prescurtat).

(Text prescurtat)

HERZEN

ÎN AMINTIRILE ȘI CUGETĂRILE LUI

Amintirile și cugetările lui Herzen rămân una din cele mai interesante cărți ale veacului trecut. Este una din acele opere întocmită din gânduri pe care un om le poartă cu sine o viață întreagă, din emoții pe care el le-a cules în fiecare clipă, dintr-o cunoaștere de oameni pe care și-a educat-o mereu. Între cele două coperti ale volumului se află adunate mărturiile unei personalități proeminente despre evenimentele revoluționare de la mijlocul secolului al XIX-lea, despre marile figuri ale mișcării democratice din Italia, Franța și Ungaria, despre „poporul european” care emigrase la Londra, despre evoluția unora dintre compatrioții săi, în fine, impresiile sale de călătorie. Cartea ne îngăduie să-l înțelegem pe Herzen în mișcarea generală a timpului său. Dar nu numai atât. Cartea reprezintă un document de mare finețe asupra unei epoci care a fost o înflăcărare febrilă de idei, de experiențe, de lupte pentru radicale transformări sociale. Firește, nu toate opiniile autorului pot fi îmbrățișate, dar fiindcă el urmărește cu subtilitate jocul variat de lumini sub care se așează oamenii și evenimentele, descoperindu-le cele mai variate reflexe și nuanțe, observațiile și reflecțiile sale sînt totdeauna un prețios punct de vedere.

Are dreptate Thomas Carlyle cînd notează despre unul din discursurile lui Herzen că impresionează prin „gravitatea tragică a tonului”. În adevăr, se simte în fiecare rînd prezența unei conștiințe frămîntate de marile întrebări ale vremii sale, se simte atitudinea unei inteligențe cu totul superioare, se simte puritatea unei înalte vocații morale. Herzen nu interpune niciodată o zonă de indiferență între el și faptele examinate; scrisul său este o încercare de a stabili puncte de înțelegere, de a aduna aliați, este mijlocul de expresie și de luptă al unui gânditor și artist pe care împrejurările îl împiedică să acționeze în mod direct: „Cîndva, în Rusia, avusesem oameni de care mă simțeam legat sufletește. În străinătate, unde mă aflam acum, eram rupt cu totul de ei... Cu orice preț trebuia să mă fac din nou auzit de al mei...” și așa am început treptat să aștern pe hîrtie „Amintiri și cugetări”.

Acest militant este la fel de pasionat în momentele de bucurie ca și în cele de tristețe. Căci să nu uităm că exilul aduce în viața lui Herzen momente de depresiune sporite pe de o parte de tentativele nereușite ale unor conducători de mase de a redeștepta suflul revoluționar, accentuate, pe de altă parte, de politica falimentară a altora. Ei bine, și în aceste momente Herzen e departe de a se izola în durerea sa, ci caută prieteni alături de care să judece, să ierte, să osîndească. Este un temperament prin excelență comunicativ.

De obicei, odată cu anii, entuziasmele se uzează, îndrăzneala obosește, totul intră pe încetul în apele indifferenței. „Amintirile și Cugetările” lui Herzen dovedesc că acest exponent de seamă al mișcării democrat-revoluționare din Rusia despre care Lenin spunea că a atins nivelul celor mai mari gânditori ai timpului său, a purtat mereu sus o inimă tină, agitată, generoasă, că nu a abdicat nici o clipă — chiar dacă uneori a făcut greșeli — de la misiunea de luptă și de control pe care și-a asumat-o.

De-a lungul amintirilor și cugetărilor sale, Herzen revendică tot timpul un ideal și o metodă de acțiune eficientă. A condamna societatea burghezo-moșierească i se pare un act neapărat necesar, dar insuficient cîtă vreme este lipsit de o perspectivă. Ni se par semnificative în acest sens următoarele rînduri: „Înspăimîntat de nulitatea morală și de mediocritatea spirituală a societății în care trăiește, Stuart Mill strigă la fel de îndurerat și de pătimaș ca voinicii din basmele noastre: Ehe, a mai rămas vre-un suflet viu pe aici? Dar la ce îl cheamă el?... Și Robert Owen a chemat oamenii...; Owen cel puțin îi chema către ceva...”

Dacă aceasta este poziția pe care se situează Herzen în analiza diferitelor gânduri și acțiuni politice, poziție realistă, dar insuficientă de vreme ce el însuși, în epoca în care se întemeiasă marxismul, nu poate numi un eficient program revoluționar, observațiile sale despre curentele de idei și acțiunile unor militanți sociali rămîn cum nu se poate mai interesante iată, de pildă, capitolul „Culmi de munte” care aduce excepționale date și considerații despre istoria mișcării italiene de eliberare națională sau iată capitolul despre „Emigranții polonezi”, care cuprinde un studiu de mare profunzime închinat activității lui Stanislaw Warcell, acest devotat luptător pentru eliberarea poporului polonez.

„Amintirile și Cugetările” lui Herzen, „această minunată carte, cronică a onoarei și a credinței”, cum o numea Victor Hugo, ne îngăduie să pătrundem în intimitatea unuia din cele mai impunătoare spirite ale gândirii democrat-revoluționare ruse din secolul trecut.

¹⁾ Herzen, „Amintiri și Cugetări”, vol. IV., a apărut de curînd într-o traducere semnată de S. Recevski și V. Munteanu, ale cărei însușiri se cer subliniate.

B. Eivin

Teoria de argint

Sașa Verșinin aflase, în stația de autobuz, că în ziua aceea avea să înceapă turnarea betonului pe șantierul hidrocentralei. De fapt vestea nu era pentru el o noutate; graficul o amănase cu mult înainte. Dar clipele mult așteptate sînt întotdeauna o surpriză plăcută.

Aflînd despre turnarea betonului, Sașa s-a gîndit îndată la expediția lor arheologică, pentru care se anunța o perioadă de muncă intensă. Oglinda lacului de acumulare avea să apară curînd. Pînă atunci trebuiau să termine lucrările de explorare a gorganelor și oraselor antice și să disloce scrierile preistorice săpate în stîncile de pe coastă. Tot ceea ce interesa știința urma să fie evacuat din zona supusă inundării, după construirea barajului.

Sașa se pregătise să plece duminică acasă, într-un orașel apropiat. Rămăsese fără un ban și avea nevoie de rufărie curată... Dar pînă seara mai era destul timp, iar autobuzul trecea chiar pe lângă șantierul barajului. Fără să stea prea mult pe gînduri, Sașa se urcă în autobuz.

Înainte de a coborî, observă animație în jurul barajului. Pe batar-douri și chiar în groapa de fundație mișuna o mulțime de oameni, iar pe marginea drumului stăteau înșirate tot felul de mașini. Muncitorii se îngrămădeau nerăbdători în jurul cofrajului de formă dreptunghiulară și discutau veseli, în așteptarea evenimentului.

Sașa își croi drum prin mulțime, pînă în apropierea cofrajului. Miop cum era, nu observă de la început placa de fontă așezată pe un suport de granit, în mijlocul dreptunghiului de lemn. Potrivindu-și ochelarii cu lentile groase, Sașa citi cuvintele solemne de pe placă; ele stabileau faptul că placa respectivă a fost așezată de constructorii comunismului la fundația celei mai mari hidrocentrale din lume, la o anumită dată.

La un semnal nevăzut, mulțimea începu să freacă, deschizînd drum unui camion basculant, împodobit cu drapelul și lozinci. Apropiindu-se de o benă uriașă, camionul se opri și caroseria lui se înclină încet, revărsînd un șuvoi viscos, de beton. Cutremurîndu-se, bena se ridică deîndată în aer și, descriînd un semicerc pe fondul cerului albastru, se opri chiar deasupra plăcii de fontă. Apoi betonul începu din nou să curgă, de astă dată peste placă.

În clipa aceea răsunară acordurile unei tantare și uralele celor de față. Șepcile și basmalele se încrucișau deasupra capetelor, fluturînd în aer. Sașa, emoționat, striga în cor cu ceilalți.

Și deodată, peste groapa de fundație, se abătă o puzderie de scînteie albe însoțite de clinchete metalice, ca o ploaie de argint. Monedele muncitorilor se adunau, ca un liant neobișnuit, la temelia barajului. Sașa scoase și el tot mărunțișul din buzunar și-l aruncă bucurios în masa cenușie de beton...

Primul camion basculant se retrăsese de mult și în locul lui apăruseră, rînd pe rînd, altele. Betonul curgea acum într-un torent continuu. Cei din spate își croiau drum spre fundație și odată ajunși acolo își deșertau și ei buzunarele de monedele argintii, în vreme ce orchestra intona un imn de slavă.

Sașa se simțea nespus de emoționat în fața acestui spectacol excepțional. Vechiul obicei al constructorilor de a îngropa la temelia operei lor monede de argint îi apărea într-o nouă lumină...

„Cu cîtă bucurie voi spune peste ani: Acolo se află îngropate și monedele mele” — se gîndea Sașa, în vreme ce imaginile și rimele începuseră să-i dea, ca de obicei, ir-coale, oridecîteori îl cuprîndea o emoție puternică. Sașa făcea versuri, dar se știa că le arate chiar și celor mai intimi dintre prietenii lui.

Cînd ajunse la șoseaua principală, două strofe erau deacum gata. De abia reuși să le noteze într-un carnetel și autobuzul își făcu apariția.

Sașa se așeză pe o banchetă liberă, încercînd să se întoarcă cu gîndul la versurile sale, cînd taxatoarea, oprindu-se în fața lui, îi ceru să-și scoată bilet.

Sașa viră grăbit mîna în buzunar. Bani! Îi aruncase pe toți în groapa de fundație...

— Grăbiți-vă — îi spuse severă, taxatoarea.

— Înțelegeți... — mormăi încurcat Sașa — n-am... adică am avut dar...

— La prima stație coborîți — îl anunță ea cu o răceală profesională în glas. Sașa se uită, neajutorat, în jur. De-ar întîlni măcar o figură cunoscută! Pînă în oraș erau patruzeci de kilometri... Cîțiva dintre pasageri păreau că nici nu observă incidentul. Alții, dimpotrivă, îl priveau ironic și suspicios.

— Cobor, cobor — o tot asigura Sașa pe taxatoarea, hotărît să se supună destinului. — Vă rog să mă înțelegeți, am avut bani. Dar... i-am aruncat în groapa de fundație a barajului. Arunca toată lumea și i-am aruncat și eu... Nu m-am gîndit la bilet...

— Cum, au început să toarne betonul în groapa de fundație? — întrebă, întorcîndu-se spre el, un cetățean cu pălărie de paie de pe banca din față.

— Da, acum o oră. A fost frumos. Lume multă...

— Strașnic! — spuse cetățeanul și un zîmbet de bucurie îi lumină fața, pe dată.

Bătrînica lingă care se așezase Sașa strînse, însă, din umeri:

Schiță de N. USTINOVICI

— Au început să umple groapa de fundație. Foarte frumos! Dar ce nevoie să arunce banii în groapă?

— Eh, nu înțelegi nimic! — îi răspunse încludat bărbatul cu pălărie de paie.

— Și eu i-aș fi aruncat pe toți — interveni un tînăr cu insignă de comsomolist. — Asemenea evenimente nu se întîmplă în fiecare zi.

— Dumneata ai avut noroc — i se adresă o fată, privindu-l de după un buchet uriaș cu flori de cîmp. — Ai fost de față cînd a început turnarea... Și adăugă cu părere de rău în glas: — Bani n-am nici eu, altfel te-aș fi scos din încurătură...

Se apropiau de stația următoare. Intimidat de atîta atenție, Sașa porni, stîngaci, spre ușă. Taxatoarea tăcea.

— Încotro, tovarășe? — îi strigă (înărul cu insignă de comsomolist. — Stai jos. Gătesc eu banii pentru un bilet.

Dar i-o luă înainte un bărbat îmbrăcat într-un costum maro, ireproșabil. Acesta îi întinse taxatoarei o hîrtie de o rublă.

— Pentru tînărul fără bilet.

— Nu-i nevoie — răspunse șovăitor taxatoarea. — Am înțeles și eu...

— Nu se poate — spuse cetățeanul insistent. — Autobuzul nu-i al dumitale. E al statului!

Sașa încercă să-i mulțumească, dar cetățeanul se împotrivi:

— N-ai pentru ce. E o nimica toată.

Autobuzul se opri. Neobișnuit cu atîta atenție, Sașa oferî locul său unui bătrîn și se ascunse în spatele călătorilor, care tocmai urcaseră.

În romînește de
P. GRANEA și A. VLAD

BREVIAR

● A. I. Herzen a fost exilat la Novgorod și a locuit acolo între 1841—1842. Cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la nașterea lui Herzen, la Novgorod se va deschide un muzeu ce va purta numele scriitorului

● Între 25 martie și 1 aprilie s-a desfășurat la Moscova Săptămîna cărții pentru copii

● Săptămînalul „Sontag” anunță apariția în limba germană, a unei culegeri de versuri din poezia lui Evgheni Evtușenko

● Cercurile și cenaclurile literare din Leningrad sînt frecventate de circa 1000 de începători într-ale scri-sului

● Scriitorii sirieni Amdjad Husein, Ganim Hamdun și Ali Așok traduc, pentru editura „Al Maarif” romanul lui Mihail Șolohov „Pe Donul liniștit”

● Gusta Fucikova a vizitat recent Uzbekistanul, cu prilejul apariției unei culegeri de povestiri și reportaje intitulată „Iulius Fucik despre Asia Centrală”

Natalia Fateeva așteaptă „marele rol”

O femeie cu trăsături frumoase, energice, cu ochi expresivi, inteligenți, foarte luminoși pe fața smeardă, cu pomeții ușor proeminenți. Sub aceste trăsături ale actriței Natalia Fateeva spectatorii au reînțilnit-o pe ecran pe Tina Karamiș, eroina romanului Galinei Nikolaeva „Bătălie în marș”. Rolul acesta atât de interesant, care a solicitat actriței o mare forță de interiorizare în exprimarea dramei personajului i-a adus și satisfacția primului mare examen trecut cu succes în cinematografie. Căci rolul Tinei nu reprezintă cel dintâi contact al Nataliei Fateeva cu arta cinematografică. Ca studentă în clasa renumitului regizor și profesor Serghei Gherasimov, ea și-a făcut debutul odată cu lucrarea de diplomă, interpretând rolul unei fetișcane capricioase, răsfățate, în filmul „Un incident la mina nr. 8”. Curînd după aceasta i s-a atribuit un mic rol în ecranizarea după romanul „Afacerea pestriților”. După absolvirea Institutului de cinematografie, Fateeva a fost angajată de teatrul „Ermolova” din Moscova. Din cele două roluri ce i s-au încredințat — în piesele „Doi îndărătnici” de Nazim Hikmet și Vera Tuliakova și „Trei camarazi” — o dramatizare a romanului cu același nume al lui Erich Maria Remarque, Natașa a repercutat un succes deosebit încarnînd personajul Patriziei Hollman în piesa lui Remarque. Cronicile la acest spectacol au relevat de fiecare dată talentul cu care tînăra actriță transmite spectatorilor farmecul original al eroinei, înzestrată cu trăsături complexe.

Paralel cu activitatea scenică, Fateeva a făcut parte în această perioadă din echipa de filmare care a realizat pentru televiziune pelicula „Să ucizi un om”, după o nuvelă de Jack London. Natașa Fateeva a devenit miss Setliffe: o fată frumoasă, elegantă, orgolioasă, disprețuitoare. Fateeva și-a condamnat cu mare forță de convingere personajul, descoperindu-i vanitatea, ipocrizia, cinismul.

Actrița își consacră toate forțele, toată energia cunoașterii pînă în cele mai tainice fibre a fiecărui personaj încredințat. În perioada pregătirii rolului studiază cu seriozitate caracterul eroinei, caută să-i cunoască mediul în care trăiește, preocupările și, atunci cînd împrejurările o permit, încearcă să afle în caracterul, în gesturile unor persoane reale trăsături care-i corespund, cercetîndu-le cu mare atenție pentru a și le însuși în compunerea rolului. În timpul turnării „Bătăliei în marș”, întreaga echipă de filmare s-a deplasat la Harkov, pentru a filma exterioarele și cîteva episoade la uzina de tractoare din această localitate. Tot timpul liber Natașa și-l petrecea în secțiile uzinei. A făcut cunoștință cu femeile ingineri care lucrează acolo, cu muncitoarele, s-a împrietenit cu ele. Le-a urmărit ore

întregi în timpul lucrului, le-a vizitat acasă, le-a cunoscut familia, copiii, preocupările. După cum a mărturisit actrița, Tina Karamiș reprezintă cel mai dificil rol din activitatea ei artistică de pînă acum. Tina este un om inteligent, capabil, mîndru, cinstit, care nu poate admite compromisul, dar împrejurările fac ca tocmai ea să fie pusă în situația de a minți, de a ascunde tuturor sentimentul puternic, curat, pe care-l nutrește pentru inginerul Bahirev. Un rol oarecum similar Tinei Karamiș îl reprezintă și noul personaj (Liza, o tînără colhoznică) întruchipat de Fateeva în filmul lui Ivan Pirjev „Prietenul nostru comun”. Desigur, ca orice actriță tînără, Natașa Fateeva este în așteptarea „marelui rol”. Ea ar dori ca acest rol să fie Anna Karenina, într-o proiectată ecranizare...

Arkadi Raikin:

Sînt ispîtit de ideea
unei comedii
cinematografice

Scrisori, scrisori, scrisori... Cîtesc adresele expeditoilor; regiunea Moscova, Gruzia, Kamciatka, Sahalin, Bielorussia, Orientul îndepărtat. Toate sînt destinate Teatrului de miniaturi din Leningrad.

Scrisori foarte diferite de la oameni foarte deosebiți. Toate cuprînd, însă, aceeași invitație: „Tovarășe Raikin, așteptăm să veniți pe la noi, împreună cu colectivul dv.”. Și aceeași întrebare: „Cînd vă vom revedea într-un film?”

Pot să le spun că și eu mă simt ispîtit de ideea unei comedii cinematografice.

Ba, am început chiar să lucrez la scenariul unei astfel de comedii, împreună cu M. Ghindin, G. Riabkin și K. Rišov. Va fi povestea unui om care muncește bine, nu face rău nimănui, e cinstit; în genere un om cum nu se poate mai cumsecade. Din păcate, nu-l interesează însă nimic în afară de persoana lui. Dar în vremea noastră nu mai poți trăi așa, egoist! Comunismul nu poate fi construit cu oameni care se încorsetează în concepții individualiste. Construirea unui viitor luminos — țelul marelui al vieții noastre — este o operă colectivă, a întregului popor.

Maiakovski scria undeva că în comunism vor dispărea birocrații și vor fi multe versuri și cîntece. Și, am adăuga noi, va fi negreșit și multă veselie, mult umor. Pentru că omul comunismului va fi minunat atât ca psihic cît și ca fizic. Iar simțul umorului, bunătatea și ura față de nedreptate sînt admirabile calități umane!

FILMUL

CUVÎNTUL SCENARISTEI:

MICILE SECRETE

DIN

„CASA SURPRIZELOR”

În viața unui om simpatic, cumsecade, care a muncit toată viața în uzină survive un eveniment important — e vremea să iasă la pensie. Acest eveniment coincide cu un altul: tocmai atunci i se repartizează un apartament într-o clădire dintr-un nou cartier din Moscova. Bătrînelul e fericit. După ani îndelungați de muncă se va bucura de o odihnă bine meritată. Va citi cărțile scriitorilor preferați, va frecventa spectacolele, va vizita muzee, va juca șah cu prietenii. Într-un cuvînt, o viață liniștită, fără nici un fel de griji. Lucrurile capătă însă o cu totul altă întorsătură. În aceeași zi, Liusea, fiica lui, își celebrează căsătoria. Tînăra pereche se instalează în apartamentul părinților. Nu e greu de imaginat că

liniștea visată de bătrînul Koroliov se spulberă din prima clipă.

„Fiecare generație își are cîntecele, preferințele, gusturile, moda proprie. Și așa cum se întîmplă întotdeauna, gusturile tinerilor nu coincid cu concepțiile bătrînilor. Părinților li se pare de cînd lumea că tinerii sînt prea zgometosi, superficiali și nu destul de perseverenți. (În ce-i privește, la vîrsta de douăzeci și cinci de ani ei erau cu totul alfel!). În realitate, copiii lor, și ei oameni în toată firea, sînt niște tineri așezați, serioși, cu toate că îndrăgesc muzica de jazz și se îmbracă după ultima modă. Liusea și sotul ei sînt arhitecți talentați, pasionați de profesia pe care și-au ales-o. Împreună cu sotul ei, Igor, Liusea lucrează la proiectul unui nou oraș. Cei doi tineri se bucură de încredere și respect la locul de muncă. Dar îndată ce trec pragul locuinței, redevin dintr-o dată copii. Bătrîni nu le încredințează nici una din treburile gospodărești, iar în cele din urmă iau asupra lor și îndatoririle îngrijirii nepotelului, de care tinerii abia au voie să se apropie. Ciocnirile sînt din ce în ce mai frecvente.

— Dacă vom continua să locuim cu voi, rămînem copii pînă la adînci bătrînete — spune Liusea.

Aceste întîmplări ar fi putut forma subiectul unei drame. Dar eu mi-am propus să scriu o comedie care să-i amuze pe spectatori. Am introdus în scenariu ele-

mente din propria-mi biografie. Căci situații analoge se întîlnesc în destul de multe familii.

Există patru personaje principale. Rolurile lor sînt interpretate de popularii actori Alexei Gribov și Zoia Fiodorova — părinții, Alexandr Demianenko și Lilianna Alesnikova — tinerii căsătorii. Alexei Gribov, actor la Teatrul de Artă din Moscova — M.H.A.T. interpretează de peste două decenii roluri în filme. A creat personaje de neuitat în „Revizorul”, „Prietenii credincioși”, „Chibritul suedez”, „Suflete moarte” și în multe alte filme. Pe Zoia Fiodorova spectatorii au întîlnit-o în „Poveste muzicală”, „Nunta”, „Pinze purpurii”. Dar și cei doi tineri actori au cucerit în mai multe rînduri simpatia publicului: Alesnikova a jucat în filmele „Ei au fost primii” și „Lumină în întuneric”. Demianenko, în „Întîlnire pe cablu” și „Pace noului venit”. După părerea mea, echipa de interpreți a fost bine aleasă și s-a dovedit un colectiv foarte omogen.

S-ar putea ca mulți spectatori să se recunoască în acest film. Am dori ca oamenii să ridă și să iasă bine dispuși din sala de cinema. Pentru că asta ne-am și propus cînd am realizat „Casa surprizelor”.

Valentina Spirina

Reflector

Cuvintele lui Maxim Gorki „În viață e întotdeauna loc pentru fapte de eroism” constituie motto-ul noului documentar sovietic „Contemporanii noștri”. Eroii filmului sînt tineri și tinere care lucrează pe marile santiere ale Uniunii Sovietice, — constructorii hidrocentralei de la Bratsk și ai orașului Divnogorsk, geologii ce explorează bogățiile ascunse în desertul Kara Kum, constructorii de furnale ce domină peisajul multor orașe industriale.

La studioul „Lenfilm” se turnează „Pescărușul negru”, un film despre Manolo, un copil cuban care și-a dat viața pentru victoria revoluției din Cuba. Interpretul rolului principal este Diei-hun Mirzoev, un talentat elev azerbaidjean, care a interpretat pînă acum mai multe roluri în filme (printre acestea, rolul principal în „Mama vitregă”).

Intr-unul din cele mai mari cinematografe din Buenos Aires s-a desfășurat o Săptămîna a filmului sovietic. Au fost prezentate filmele „Ceapaev”, „Othello”, „Al 41-lea”, „Soarta unui om” și „Zboară cocorii”. În cursul Săptămîinii au avut loc mai multe întîlniri ale spectatorilor cu membrii delegației de cineasti sovietici care vizitează în aceste zile Argentina.

În cinstea aniversării unui an de la primul zbor cosmic al lui Iuri Gagarin, studiourile din Leningrad au pregătit două premiere: filmul artistic „Cei dintîi” și filmul științifico-fantastic „Planeta furtunilor”, după povestirea cu același titlu a lui Alexandr Kazantsev.

Apropiatul Congres (al XIV-lea) al Consomolului va prilejui și prezentarea unor noi producții cinematografice. Printre acestea, documentarul „Act de eroism” care relatează întîmplări din ultimii ani ai vieții lui Nikolai Ostrovski, comedia „Fetele” — o nouă creație a regizorului Iuri Ciuliukin și filmul „49 de zile”, inspirat de eroismul celor patru ostasi sovietici naufragiați în Pacific.

Serghei Bondarciuk e fericit

A găsit interpreta pentru rolul Natașei Rostova

„Vă felicit pentru marele succes în activitatea dv. artistică, Bondarciuk”. Această telegramă a sosit zilele trecute la Teatrul de operă și balet „Kirov” din Leningrad și era adresată tinerii balerine Liudmila Savelieva. Textul laconic îi aducea vestea așteptată cu atîtă înfrigurare: dintre sutele de candidate ea a fost aleasă pentru rolul Natașei Rostova din filmul „Război și pace”.

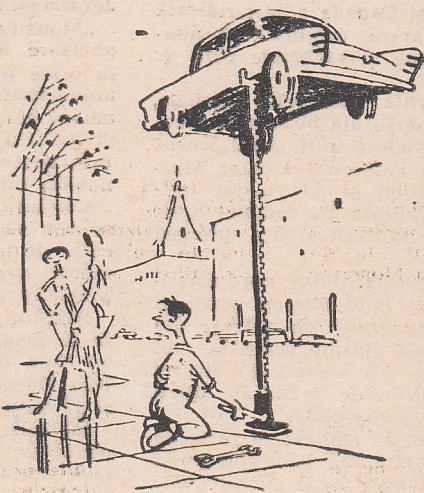
Liudmila Savelieva are douăzeci de ani. A absolvit anul trecut școala de balet „Vaganova” din Leningrad și acum se perfecționează, sub îndrumarea balerinei N. Dudinskaia. Liudmila deține roluri în spectacolele „Frumoasa din pădurea adormită”, „Călărețul de aramă”, „Gisèle” și „Lacul lebedelor”. Alegerea interpretei pentru rolul Natașei a fost una din etapele cele mai dificile din perioada premergătoare turnării filmului „Război și pace”.

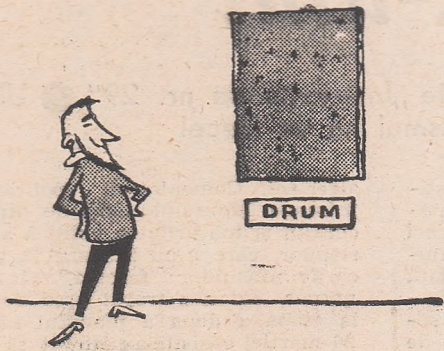
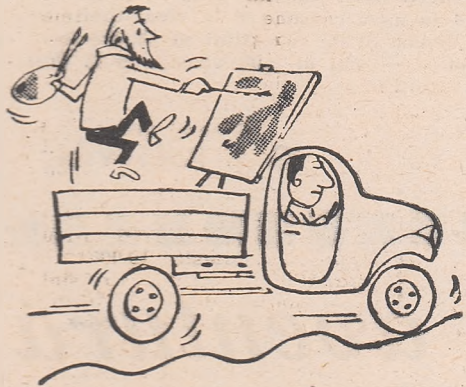
● UMOR ● UMOR ● UMOR ●

A rupt-o cu Dumnezeu
Desen de I. Sicev

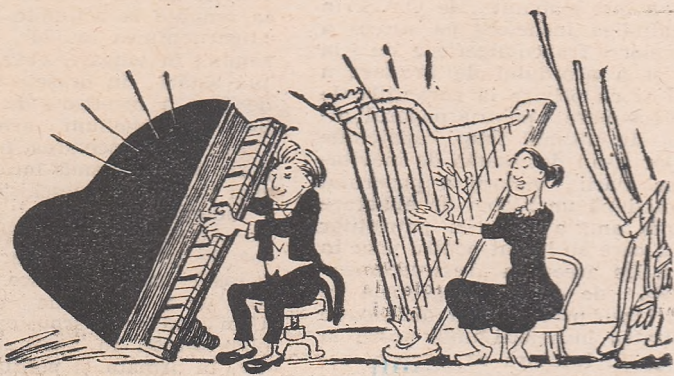
In admirație...
Desen de I. Cerepanov

Fără cuvinte
Desen de R. Ovivian

Covorul zburător
Desen de S. Spasski și A. Larionov

Concert pentru pian și harță

Sănătate și
bună dispoziție:

ape minerale
naturale

Se găsesc de vânzare
la centrele de cură, cooperative
alimentare și restaurante.

Un pahar de apă minerală, un izvor de sănătate

ÎNTEPRINDEREA
7 NOIEMBRIE

GHIMBAV - REG. BRAȘOV

Livrează întreprinderilor de stat și
organizațiilor economice socialiste, pe
bază de repartiții, următoarele produse:

- Hîrtie cretată Diferite formate și culori
- Carton ondulat Cu 1,2 și 3 straturi netede
- Mucava gri Diferite grosimi
- Confecții Diverse cutii din carton ondulat și mucava

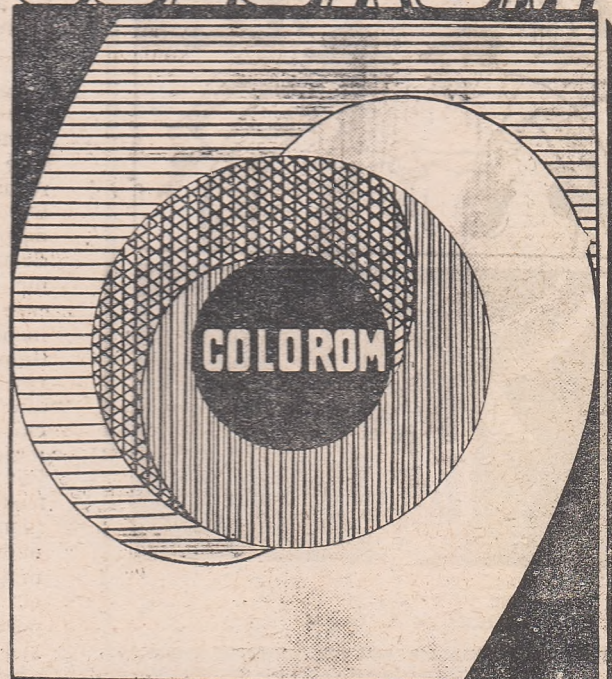
EXECUȚIA ȘI CALITATEA EXCEPȚIONALĂ SÎNT
CARACTERISTICILE PRODUSELOR NOASTRE

CONSUMAȚI PRODUSELE LACTATE
SIBIANA

DE CALITATE SUPERIOARĂ

COLOROM

GALLUS

VOPSEȘTE ORICE TESĂTURI
MĂTASE · BUMBĂC · LÎNĂ
ROCHII · HAINE · BLUZE ·

Ce este racheta globală

Orice rachetă balistică se mișcă într-un plan care trece prin centrul de greutate al planetei noastre. Odată lansat pe o orbită, un satelit își va păstra neschimbat planul de mișcare, indiferent de orbita lui: circulară sau eliptică.

În felul acesta, dintr-un punct al globului pământesc într-altul se poate ajunge pe două traiectorii situate în același plan: una reprezentând cea mai scurtă distanță, cealaltă, cea mai lungă distanță — mai mare decât jumătate din perimetrul globului pământesc. Rachetele capabile să parcurgă distanțe mai mari decât jumătate de meridian și să se desfășoare în jurul întregului glob pământesc se numesc globale.

În ultimii ani, în Statele Unite ale Americii au fost create două bariere de apărare antiaeriană pentru a asigura protecția din spre Arctica. Prima

barieră — de prevenire timpurie și de înștiințare — se întindea din Alasca, prin Groenlanda și Islanda, până-n Anglia. Conform planurilor inițiatorilor ei, această barieră urma să facă o protecție sigură a S.U.A., aidoma unei mari umbrelor, împotriva unei riposte racheto-nucleare despre care se credea că ar putea veni din spre nord. La granița dintre S.U.A. și Canada a fost ridicată o a doua barieră de apărare, destinată să neutralizeze mijloacele aeriene și rachetele care ar trece această graniță.

Acum, odată cu apariția rachetelor globale, uriașele sume de bani stoarse din buzunarul americanului mijlociu se dovedesc a fi „bani iroșiți în zadar” — așa cum a confirmat-o chiar MacNamara, ministrul de război al S.U.A., iar teritoriul Statelor Unite se vedește azi complet lipsit de apărare atât din spre sud, cât și din spre est și vest.

Poziția geografică a continentului nord-american este de așa natură încât nici nu poate fi vorba de crearea unei „umbrelor” de apărare din spre sudul S.U.A. Apărarea dinspre sud este apoi îngreunată și de faptul că vecinii de aici ai S.U.A. se deosebesc radical de docilii lor aliați din spre nord, prizonierii ai N.A.T.O.

De asemenea, nu e greu de realizat o serie de planuri orbitale care să străbată Pământul peste Oceanul Pacific sau Atlantic, unde practic este cu neputință detectarea prealabilă a unui aparat de zbor și cu atât mai mult — luarea unor măsuri de apărare.

După care mai trebuie relevată o particularitate a rachetei globale: în afară de marea precizie cu care atinge orice țintă terestră, ea poate

să transporte o armă nucleară foarte puternică de mare tonaj.

★

Cu toate acestea, în ciuda superiorității tehnicii rachetelor și nucleare, Uniunea Sovietică proclamă mereu: „Să zvirlim arma nucleară! Să dezarmăm!”

„Monstruoasa forță distructivă a mijloacelor nucleare moderne, posibilitatea transportării lor în orice punct al globului pământesc sînt astăzi argumente atât de convingătoare încît rațiunea umană nu poate să nu ceară rezolvarea cît mai grabnică a problemei dezarmării” — așa vorbește, prin cuvintele lui Nikita Sergheevici Hrușciov al nostru, întregul popor sovietic.

Conducătorii Americii din zilele noastre, care se tem să recunoască adevărul, ar trebui să asculte de glasul copiilor americani ce s-a făcut recent auzit în scrisorile adresate președintelui Kennedy și publicate în ziare.

Acestor scrisori, rămase fără răspuns, aș dori să le răspund eu, un general sovietic. Niciodată nu vom începe noi războiul, Robert Stevens și Bert Deebold. Dacă vreți, veniți să ne vizitați și să vă convingeți singuri de asta.

Iar cu rachetele globale, după încheierea unui acord de dezarmare, vom proceda așa: le vom transforma în nave cosmice și le vom trimite pe Marte și Venus. Și fie ca alături să zboare două nave cosmice — soli ai țării voastre și ai țării mele. De acord?

General maior

G. I. Pokrovski

În noaptea de 26 spre 27 martie feroviarul din schimbul de noapte al gării pariziene Saint-Lazare și-au trecut din mână în mână niște petece mici de hirtie cu un text scurt, multiplicat în grabă la roneotip. Apoi, aceste manifeste au ajuns în cabinetele mecanicilor de pe trenurile sosite în cursul nopții la Paris, în mâinile conductorilor și controlorilor, au fost citite din mers de harnalii din gară în timp ce împingeau pe peron cărucioarele cu bagaje.

După ce citeau textul manifestului, oamenii îl semnau și-l dădeau mai departe. Și petecele acestea de hirtie treceau așa, din mână în mână, acoperindu-se de sute de semnături și transformându-se treptat dintr-o foaie de hirtie cu un mic text într-un document care exprimă gândurile și voința unui mare colectiv de oameni. „Jouhaud la moarte!” — așa suna, asta cerea acest document pe care, după stringerea semnăturilor, Federația feroviarilor francezi din Confederația generală a muncii l-a trimis în numele feroviarilor din Franța, ca o scrisoare, generalului De Gaulle, conducătorul statului.

Edmond Jouhaud, fost general în armata franceză, un om în vîrstă de

mez. În ultimul timp, Jouhaud a fost șef al statului major al „Organizației armate secrete” din Algeria și poartă personal răspunderea pentru exploziile de bombe, pentru teroarea și asasinările săvîrșite de fasciștii ultra în Algeria. În iulie 1961 Jouhaud a fost condamnat la moarte în contumacie de un tribunal francez, dar a continuat să se ascundă cu ajutorul complicilor lui din Algeria.

Duminică 25 martie, în cursul unei percheziții făcute în cartierul european din Oran, poliția a intrat într-o casă unde un bărbat cam de vreo cincizeci de ani, cu mustăcioară și barbison își petrecea timpul în compania unei tinere fete. Omul a arătat acte pe numele de Engelberg, inspector al școlilor tehnice din Oran. Polițiștii au descoperit asupra locatarilor mari sume de bani și pe perete... o fotografie a lui Jouhaud de pe timpul cînd era tînăr ofițer. La interogatoriu, inspectorul de școli tehnice n-a putut da nici un fel de date, cit de cit verosimile despre atribuțiile lui sau despre sistemul de învățămînt tehnic din Oran, pe care trebuia să-l inspecteze. Între timp, grupuri de fasciști din Oran, din ordinul special al statului lor major, au dezlănțuit un atac armat împotriva cazarmilor militare unde, după informațiile culese de ei, fusese transportat arestatul. Dar fasciștii și-au greșit socoteli-

le. Acțiunile lor și persoana celui arestat au stîrnit serioase bănuieli. „Inspectorul tehnic” i-au fost arătate fotografiile ale lui Jouhaud și i s-a cerut să recunoască. Cu mințile tremurînd, căpetenia fascistă și-a scos atunci de pe față barbisonul fals... Opinia publică franceză știe prea bine de ce cere pedeapsa neîntîrziată, cu cea mai aspră și exemplară

pedeapsă, a conducătorului teroriștilor fasciști. Jouhaud are minile năclăite de singele multor francezi, căci el a fost un executant direct al faimoasei „Instrucțiuni nr. 29”, dată de fîhrerul fascist Salan huliștilor din „Organizația armată secretă”. Această instrucțiune este de fapt un plan minuțios, elaborat cu cruzimea și cinismul tipice fasciștilor, de zădărnire a acordului de încetare a focului din Algeria, un plan de acaparare a puterii în Algeria de către „Organizația armată secretă”. Acest plan, expus pe șase pagini tipărite, a fost elaborat de O.A.S. în eventualitatea încheierii cu succes a tratativelor franco-algeriene de la Evian și a acordului de încetare a focului și cu privire la garanțiile de autodeterminare pentru poporul algerian. În ultimul timp, căpeteniile oasiștilor și-au dat seama de inevitabilitatea mării victorii a poporului algerian după un război de eliberare de șapte ani, a victoriei patrioților francezi care au luptat pentru pace în Algeria. De aceea, în „Instrucțiunea” elaborată de ei pentru grupele de fasciști au prevăzut cu anticipație posibilitatea încheierii unui acord la Evian și, în legătură cu aceasta, acțiunile ce urmau să fie dezlănțuite de teroriști în Algeria.

„Vreau să provoc evenimentele”, a scris deschis în „Instrucțiunea” lui noul fîhrer fascist. Resping de la bun început orice idee defensivă în favoarea ideii unui atac general”. Planul lui Salan prevedea cîteva etape.

Principalul scop al acțiunilor fasciste care urmau să fie dezlănțuite în conformitate cu „Instrucțiunea nr. 29” nu este greu de ghicit. Prin asasinare, explozii, ațîțirea disensiunilor, fasciștii voiau să silească populația algeriană să-și iasă din fire și să provoace astfel o ciocnire între armata franceză și algerieni, să ducă la măceluri, să zădărnicească armistițiul și respectarea acordurilor franco-algeriene. Apoi, conform planului lui Salan, urma să intre în acțiune etapa a doua a „Instrucțiunii”. Într-o atmosferă de panică, înspăimîntîndu-i pe europenii din Algeria cu pretinse represii din partea algerienilor, să-i scoată în stradă, să creze o atmosferă de puci sub lozincă „Algeria franceză” și, folosind elementele fasciste din armată și poliție, să pună mîna pe putere în Algeria.

Prima etapă a planului lui Salan a înregistrat un eșec datorită excepționalei stăpîniri de sine a patrioților

algerieni. Comentarii politici din întreaga lume sînt uimiți de dirzenia, curajul și maturitatea politică a algerienilor, care n-au răspuns la provocările asasinilor fasciști. Grăbit și nervos, Salan a trecut prea devreme la etapa a doua a planului său. La 26 martie, oasiștii au izbutit să organizeze o manifestație fascistă în centrul orașului Alger, trăgînd provocator în poliția și soldații francezi. Rezultatele acestei provocări: aproape 50 de morți și circa 200 de răniți.

Situația din Franța și Algeria dovedește că șefii oasiștii n-au de gînd să renunțe la acțiunile lor criminale. „Instrucțiunea nr. 29” continuă să rămînă în vigoare. Ceea ce se întîmplă astăzi în orașele algeriene este de fapt o încercare de organizare a unei noi rebeliuni armate.

Așa dar, încetarea focului în Algeria nu înseamnă încă pace, ci numai o ușă întredeschisă spre pace.

Îndeplinirea loială și neîntîrziată de către cele două părți a acordurilor de la Evian poate deschide larg această ușă spre pace. Telul O.A.S. este de a o închide cu orice preț. Urmărind acest scop, oasiștii au complotat direcți în aparatul administrativ, în armata și poliția franceză. Se știe că tocmai cu ajutorul acestor complici au săvîrșit oasiștii în ultimul timp mari furturi de arme, mergînd pînă la tunuri antiaeriene; ei au devastat literalmente depozitele de echipament militar și uniforme polițienești pentru ca în caz de nevoie să poată acționa îmbrăcați în uniforma armatei franceze. Și tot cu ajutorul complicilor lor, au izbutit oasiștii să organizeze recent un furt fără precedent la banca Algeriei, de unde au sustras aproape două miliarde și jumătate de franci vechi.

Se știe că teroriștii fasciști au beneficiat pînă acum de inexplicabila îngăduință a organelor oficiale franceze. După aruncarea în aer a unor clădiri din Paris, după asasinarea unor avocați, a unor reprezentanți ai autorităților și a unor democrați francezi, criminalii au primit pedeapsă nejustificată de ușoare.

De aceea acum, cînd justiția a pus mîna pe căpetenia a asasinilor și teroriștilor, criminalul de stat Jouhaud, opinia publică din Franța cere pe bună dreptate o pedeapsă grabnică și aspră. „Nici o milă față de criminali” — au cerut mamele ai căror fii se află în armata din Algeria.

Poporul Franței fierbe de minie împotriva fărădelegilor fasciste.

A. Potapov

Primejdioasa aventură a O. A. S.-ului

● Francezii cer: „Jouhaud la moarte!” ● Ce este „Instrucțiunea nr. 29” ● Ultima miză a asasinilor „ultra” ● Fascismul nu va trece!

Cine se aseamănă, se adună...
Desen de A. Orlov

57 de ani, cu o față de hipertensiv, acoperită de pronunțate vine albastre și cu o privire grea sub niște sprincene mari și stufoase este criminal de stat. Împreună cu Chalje, Salan și Zeller a condus puciul fascist de anul trecut din Algeria. Jouhaud e cunoscut pentru represunile sîngeroase comise în timpul războiului de eliberare a poporului vietna-